

**รายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการของสมาชิกรัฐสภาว่าด้วย
การค้าระหว่างประเทศในรูปแบบเสมือนจริง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔
(RSIS-WTO Virtual Parliamentary Workshop on International Trade 2021)
ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๔
ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Zoom Platform)**

การประชุมเชิงปฏิบัติการของสมาชิกรัฐสภาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศในรูปแบบเสมือนจริง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (RSIS-WTO Virtual Parliamentary Workshop on International Trade 2021) จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Zoom Platform) ณ ห้องประชุมสำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ ชั้น ๓ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยมีสมาชิกรัฐสภาจากประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกเข้าร่วมประชุมกว่า ๔๐ คน รวมทั้งผู้แทนจากสถานเอกอัครราชทูตประจำประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกกว่า ๑๐ ประเทศ เข้าร่วมการประชุม การประชุมครั้งนี้จัดขึ้นเป็นครั้งที่ ๑๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของฝ่ายนิติบัญญัติภายในภูมิภาคต่อประเด็นการค้าระหว่างประเทศต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการเพิ่มพูนความเข้าใจต่อการดำเนินการขององค์การการค้าโลก และประเด็นการเจรจาการค้าระหว่างประเทศทั้งในปัจจุบันและที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

**นางสาวศิริกัญญา ตันสกุล ประธานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร (ซ้าย) และ
นายอันวาร์ สาและ ประธานคณะกรรมการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา สภาผู้แทนราษฎร (ขวา)
เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ**

คณะผู้แทนรัฐสภาไทย (สภาผู้แทนราษฎร) ที่เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย

๑. นางสาวศิริกัญญา ตันสกุล
 - ประธานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร
 - สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 - หัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภาไทย (สภาผู้แทนราษฎร)
๒. นายอันวาร์ สาและ
 - ประธานคณะกรรมการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา สภาผู้แทนราษฎร
 - สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 - ผู้แทนรัฐสภาไทย (สภาผู้แทนราษฎร)

๓. นางสาวรัชณี เอี่ยมประภาส - นักวิเทศสัมพันธ์เชี่ยวชาญ
กลุ่มงานกิจการพิเศษ
สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
- เลขานุการคณะผู้แทนรัฐสภาไทย (สภาผู้แทนราษฎร)
๔. นายสุรัชพงศ์ สิกขาบัณฑิต - นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ
กลุ่มงานกิจการพิเศษ
สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
- ผู้ช่วยเลขานุการคณะผู้แทนรัฐสภาไทย (สภาผู้แทนราษฎร)
๕. นายประจักษ์ มอญจำแลง - นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ
กลุ่มงานกิจการพิเศษ
สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
- ผู้ช่วยเลขานุการคณะผู้แทนรัฐสภาไทย (สภาผู้แทนราษฎร)

การประชุมวันที่หนึ่ง (วันจันทร์ที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔)

พิธีเปิดการประชุมเริ่มขึ้นในช่วงบ่าย ตั้งแต่เวลา ๑๔.๓๐ นาฬิกา ตามเวลาประเทศไทย โดยเริ่มจากคำกล่าวต้อนรับโดยนาย Benedict Cheong ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิเทมาเส็ก อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล (Chief Executive, Temasek Foundation International) ดร. Ngozi Okonjo-Iweala ผู้อำนวยการใหญ่ องค์การการค้าโลก (Director-General, World Trade Organization) และเอกอัครราชทูต Ong Keng Yong ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายบริหาร สถาบันการศึกษาระหว่างประเทศ เอส ราจารัตนาม (Executive Deputy Chairman, S.Rajaratnam School of International Studies) และกล่าวเปิดการประชุม โดยนาย Tan Chuan-Jin ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Speaker, Parliament of Singapore)

นาย Benedict Cheong ระหว่างกล่าวคำกล่าวต้อนรับในช่วงพิธีเปิดการประชุม

คำกล่าวต้อนรับโดย นาย Benedict Cheong ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิเทมาเส็ก อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล

นาย Benedict Cheong ได้กล่าวต้อนรับสมาชิกรัฐสภาและเจ้าหน้าที่ที่เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ และขอบคุณนาย Tan Chuan-Jin ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่ให้การสนับสนุนและสละเวลามากกว่า สุนทรพจน์เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองในการประชุมครั้งนี้ รวมทั้งขอบคุณหุ้นส่วน ได้แก่ WTO และ RSIS ที่ร่วมกัน จัดการประชุมนี้ขึ้น ซึ่งครั้งนี้นับเป็นครั้งที่ ๑๑ ตั้งแต่มูลนิธิเทมาเส็กเป็นหุ้นส่วนร่วมกับ RSIS และ WTO ในปี ๒๕๕๔

ในโลกของการค้าระหว่างประเทศไม่มีวิธีการใดที่จะเหมาะสมกับทุกเรื่อง การจัดการให้ประเทศต่าง ๆ เข้าร่วมในข้อตกลงด้านการค้าเป็นเรื่องซับซ้อน ตั้งแต่การสนับสนุนนโยบายการค้าจนกระทั่งการนำข้อตกลงไปปฏิบัติให้ราบรื่น โดยสมาชิกรัฐสภาเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการเหล่านี้ การประชุมนี้จะเป็นเวทีสำหรับสมาชิกรัฐสภานักกฎหมาย และเจ้าหน้าที่ด้านการค้าในการแบ่งปันประสบการณ์และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการค้าระหว่างประเทศ และสร้างความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อระบบการค้าระหว่างประเทศ การปฏิบัติ การเจรจาและข้อตกลง รวมทั้งการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการค้าและข้อตกลงและการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทั้งนี้ บริษัทเทมาเส็กและมูลนิธิเทมาเส็กได้สนับสนุนโครงการที่สร้างศักยภาพในด้านสุขภาพ การศึกษา การบริหารจัดการเมือง บริหารรัฐกิจ และความพร้อมด้านภัยพิบัติด้วยมูลค่ากว่า ๒๓๕ ดอลลาร์สิงคโปร์ จากกว่า ๕๐๐ โครงการ และเชื่อว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการนี้จะเสริมสร้างเครือข่ายระหว่างบุคคลและสนับสนุนการบูรณาการทางเศรษฐกิจและการเจริญเติบโตของภูมิภาคเอเชียและภูมิภาคอื่น ๆ ได้ สุดท้ายขอให้ทุกคนปลอดภัยดังคำกล่าวที่ว่า “ไม่มีใครปลอดภัยจนกระทั่งทุกคนปลอดภัย” (No one is safe until everyone is safe.)

ผู้อำนวยการใหญ่องค์การการค้าโลก กล่าวคำกล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุม

คำกล่าวต้อนรับโดย ดร. Ngozi Okonjo-Iweala ผู้อำนวยการใหญ่องค์การการค้าโลก

ดร. Ngozi Okonjo-Iweala ได้กล่าวขอบคุณผู้สนับสนุนทุกฝ่าย รวมทั้งสิงคโปร์ที่ได้ให้การสนับสนุน WTO ด้วยดีมาโดยตลอด และเน้นย้ำถึงสมาชิกรัฐสภาว่าเป็นหุ้นส่วนสำคัญของ WTO ทั้งในด้านกฎหมายและการเมือง และการเจรจาการค้าระหว่างประเทศแบบพหุภาคี ที่ผ่านมามีหลายคนต่างผิดหวังต่อการดำเนินการของ WTO แต่ข้อเท็จจริงที่ว่าพันธกิจของ WTO คือ การส่งเสริมการค้าเพื่อช่วยเหลือและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน การสร้างการจ้างงาน และสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน การค้าจึงมีบทบาทสำคัญต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจทั่วโลก ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ของ WTO ขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการจัดการประชุมรัฐมนตรีขององค์การการค้าโลก (The Ministerial Conference: MC) ครั้งที่ ๑๒ ซึ่งจะตัดสินว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็นและมีประสิทธิภาพหรือไม่ โดยตนคาดหวังผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ กรอบความร่วมมือด้านการค้าและสุขภาพ การปฏิรูปการทำงานของ WTO ด้วยกรอบระยะเวลาที่แน่นอนและมีทิศทางที่ชัดเจน ประเด็นการเพิ่มการผลิตวัคซีน และการกระจายวัคซีนให้ครอบคลุมอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยปัจจุบัน ร้อยละ ๘๐ ของวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โรคโควิด-๑๙) ที่ส่งออกไปทั่วโลกมาจาก ๑๐ ประเทศเท่านั้น นอกจากนี้ ยังคาดหวังผลลัพธ์ในประเด็นด้านการเกษตรเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหาร การอุดหนุนประมงซึ่งจะมีการเจรจา

จัดทำความตกลงเพื่อกำหนดกฎระเบียบในการทำประมงเพื่อรักษาทรัพยากรทางทะเล ประเด็นด้านสภาพภูมิอากาศที่จะฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมของภาคสินค้าและบริการ และการเจรจาภายใต้กรอบพหุภาคีอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการบรรลุข้อตกลงในลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ (electronic signature) และการรับรอง (authentication) ไปแล้ว ซึ่งประเด็นเหล่านี้จะถูกพิจารณาต่อในการประชุม MC 12 ในปี ๒๕๖๔ โดยสมาชิก WTO จะต้องแสดงให้เห็นถึงการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้วิกฤติการณ์นี้ ซึ่งผลลัพธ์จากการประชุม MC 12 และการดำเนินการของ WTO หลังจากนั้นจะมีความสำคัญต่อ WTO ในการกลับมาสู่วัตถุประสงค์ขององค์การ

เอกอัครราชทูต Ong Keng Yong ขณะกล่าวคำกล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมการประชุม

คำกล่าวต้อนรับโดยเอกอัครราชทูต Ong Keng Yong ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายบริหาร สถาบันการศึกษาระหว่างประเทศ เอส ราจารัตนาม

เอกอัครราชทูต Ong Keng Yong กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมการประชุมทุกคน และขอบคุณทุกฝ่ายที่ร่วมกันจัดประชุมให้เกิดขึ้นได้ในครั้งนี้ โดยเห็นว่าการประชุมนี้จะสามารถทำให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างความเข้าใจต่อประเด็นการค้าระหว่างประเทศและความท้าทายต่าง ๆ ต่อเศรษฐกิจได้ ระบบการค้าพหุภาคีที่มีกฎเกณฑ์เป็นพื้นฐานตกอยู่ในสภาวะตึงเครียดเนื่องจากได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจแบบประชานิยมและความกลัวที่มากขึ้นต่อความไม่มั่นคงระหว่างรัฐบาล ซึ่งเป็นที่มาทำให้เกิดการแยกออกจากกลุ่ม กระบวนการส่งกลับห่วงโซ่การผลิตข้ามชาติและการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ โดยสิ่งที่แย่ที่สุด คือ การแยกตัวจากเศรษฐกิจโลกไปตั้งกลุ่มใหม่ที่แตกต่างกัน ในขณะที่ WTO ต้องเผชิญหน้ากับความท้าทายหลายอย่าง อาทิ กลไกการระงับข้อพิพาทไม่สามารถทำงานได้ หาข้อสรุปของการเจรจาที่มีมาอย่างยาวนานไม่ได้ และปัญหาการปรับปรุงกฎระเบียบในประเด็นการค้าในศตวรรษที่ ๒๑

นอกจากนี้ วิกฤติการณ์โรคระบาดกระตุ้นให้เกิดนโยบายแบบเน้นตนเองและความตึงเครียดของภูมิเศรษฐศาสตร์ แต่ขณะเดียวกันก็ทำให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อการพัฒนาาร่วมกัน โดยมีการค้าพหุภาคีเป็นส่วนหนึ่งของการเติบโตร่วมกัน สิงคโปร์เป็นหนึ่งในหลายประเทศที่นำการเติบโตของการค้าระหว่างประเทศและเศรษฐกิจพหุภาคีแบบมีกฎเกณฑ์เป็นพื้นฐานเข้าสู่ภูมิภาค รวมทั้งยังให้คำมั่นเพื่อปกป้องระบบการค้าพหุภาคี สนับสนุนการเก็บเกี่ยวผลตอบแทนและบรรเทาข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการนี้ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและสนับสนุนการอภิปรายระหว่างหุ้นส่วนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีจุดประสงค์คล้ายกันในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนเช่นนี้ สุดท้ายหวังว่าการประชุมนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกรัฐสภา ทั้งในประเด็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจโลกและ WTO ในยุคภายหลังกการระบาดของโรคโควิด-๑๙

ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐสิงคโปร์ กล่าวสุนทรพจน์พิธีเปิดการประชุม

สุนทรพจน์พิธีเปิดโดย นาย Tan Chuan-Jin ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐสิงคโปร์

นาย Tan Chuan-Jin ประธานรัฐสภาสาธารณรัฐสิงคโปร์ กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุมทุกคน และกล่าวว่า การประชุมครั้งนี้เป็นการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน ดังนั้น จำเป็นที่ประชาคมโลกจะต้องร่วมมือกันเพื่อหาแนวทางปฏิบัติในการต่อสู้กับวิกฤติการณ์ดังกล่าวและสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจภายหลังการระบาดของโรค ทั้งนี้ ขอเน้นย้ำใน ๓ ประเด็น ได้แก่

๑. WTO จะต้องแสดงบทบาทที่สำคัญในการตอบสนองต่อโรคโควิด-๑๙ WTO ยังคงเป็นศูนย์รวมองค์การของระบบการค้าพหุภาคีที่มีกฎเกณฑ์เป็นรากฐาน มีการใช้มาตรการที่หลากหลายเพื่อพยายามที่จะรักษาความต่อเนื่องของการค้าโลก และมีความพยายามที่จะให้การผลิตวัคซีนและการกระจายวัคซีนเป็นไปอย่างทั่วถึงโดยได้มีการประชุมหารือร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ อาทิ ผู้ผลิตวัคซีนและภาคประชาสังคมเพื่อหารือถึงความท้าทายในการเพิ่มการผลิตวัคซีนและพยายามหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ซึ่งได้แก่ ข้อจำกัดด้านการส่งออก การขาดความเชื่อมโยงต่อห่วงโซ่อุปทาน และระเบียบข้อบังคับภายในประเทศ ทั้งนี้ มีหลายประเทศได้ทำงานด้านการค้าและสุขภาพอย่างจริงจังเพื่อกระตุ้นให้ประเทศสมาชิกหลีกเลี่ยงการกำหนดข้อจำกัดด้านการส่งออก และปรับปรุงกฎเกณฑ์และกระบวนการศุลกากรให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งทำให้มั่นใจถึงการเชื่อมโยงของห่วงโซ่อุปทานเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจหลังการระบาด ทั้งนี้ WTO ควรพิจารณาว่าจะสามารถแสดงบทบาทสำคัญต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจหลังการระบาดได้อย่างไร พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อวิถีชีวิตของประชาชน โดยในช่วงการระบาดของโรคโควิด-๑๙ ผู้คนใช้เวลาเฉลี่ย ๑ ชั่วโมงต่อวันบนอินเทอร์เน็ตเพื่อเรียนออนไลน์ ซื้อสินค้า และเพื่อการบันเทิงในระหว่างปิดประเทศ ในการนี้ สิงคโปร์ได้ร่วมกับออสเตรเลียและญี่ปุ่นจัดทำความตกลงพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (joint statement initiatives on e-Commerce) ในลักษณะความตกลงหลายฝ่าย (plurilateral) เพื่อพัฒนากฎการค้าดิจิทัล และผลักดันการพัฒนาของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์รวมเข้ากับเศรษฐกิจโลกในศตวรรษที่ ๒๑

๒. ประเทศต่าง ๆ จะต้องมีความรับผิดชอบและอุทิศตนต่อความพยายามฟื้นฟูต่าง ๆ โดยร่วมเสริมสร้างระบบโลก อาทิ สร้างศักยภาพด้านสาธารณสุขของประเทศ โดยสมาชิกรัฐสภาจะต้องทำงานอย่างใกล้ชิดและเปลี่ยนแปลงไปสู่การปฏิบัติเพื่อสนับสนุนการเข้าถึงวัคซีน ดังคำกล่าวที่ว่า “ไม่มีใครปลอดภัยจนกระทั่งทุกคนปลอดภัย” อีกทั้งต้องตอบสนองเสียงสะท้อนจากผู้ผลิตวัคซีนเกี่ยวกับอุปสรรคของการผลิตวัคซีน และสนับสนุนความพยายามของ WTO ในการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาในการเพิ่มการผลิตและกระจายวัคซีนอย่างทั่วถึงด้วย

๓. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ อาทิ รัฐบาล นักวิจัย และบริษัทฯ ได้ร่วมมือกันอย่างแข็งขันเพื่อคิดค้นผลิต และกระจายวัคซีนอย่างรวดเร็วอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน โดยโครงการโคแวกซ์ (COVAX)^๑ นับว่าเป็นความร่วมมือแบบพหุภาคี หรือระบบพหุภาคีด้านวัคซีน (vaccine multilateralism) โดยสิงคโปร์ภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของโครงการโคแวกซ์ และสนับสนุนทางการเงินสำหรับประเทศที่ร่วมโครงการโคแวกซ์ (COVAX Advance Market Commitment: COVAX-AMC) รวมทั้งเป็นประธานผู้ก่อตั้งร่วมของกลุ่มเพื่อนโครงการโคแวกซ์ (The Informal Friends of COVAX Facility (FOF) Group) เพื่อช่วยสนับสนุนกลไกการทำงาน อย่างไรก็ตาม การฟื้นฟูเศรษฐกิจจะเป็นไปอย่างช้า ๆ หลายประเทศตัดสินใจที่จะรักษาการเปิดห่วงโซ่อุปทาน และรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจอย่างตรงไปตรงมาและส่งเสริมการค้า โดยคาดว่าภาวะเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชียจะแซงหน้าภูมิภาคอื่นด้วยผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ซึ่งคาดการณ์ว่าจะอยู่ที่ร้อยละ ๗.๖ ในปี ๒๕๖๔ หลังจากที่หดตัวอยู่ที่ร้อยละ ๑.๕ ในปี ๒๕๖๓

โดยสรุปแล้ว ตนคาดหวังว่าการประชุมนี้จะสร้างความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อ WTO ดังนั้น เราสามารถร่วมกันเสริมสร้าง WTO ให้มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนา สันติภาพ และเสถียรภาพ และที่สำคัญสมาชิกรัฐสภาสามารถแสดงบทบาทสำคัญได้ อาทิ การเสนอญัตติและกฎหมายในด้านการส่งเสริมสาธารณสุข และจัดการการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับเศรษฐกิจดิจิทัล หรือการรักษาห่วงโซ่อุปทานและเปิดพรมแดน

การประชุมครั้งที่ ๑

เศรษฐกิจโลกภายหลังกุโรคระบาดโควิด - ๑๙

(The Global Economy in a Post Covid-19 Era)

วันจันทร์ที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๕.๔๐ - ๑๗.๐๐ นาฬิกา

ผู้บรรยายประกอบด้วย

- ๑) เอกอัครราชทูต Dacio Castillo ผู้แทนถาวรฮอนดูรัสประจำองค์การการค้าโลก (Permanent Representatives, Permanent Mission of Honduras to the WTO)
- ๒) นาย Martin Chungong เลขาธิการสหภาพรัฐสภา (Secretary-General, Inter-Parliamentary Union: IPU)
- ๓) ดร. Rebecca Fatima Sta Maria ผู้อำนวยการบริหาร สำนักงานเลขาธิการความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชียแปซิฟิก (Executive Director, Asia-Pacific Economic Cooperation Secretariat)
- ๔) นางสาว Tan Lay Lin ผู้อำนวยการฝ่ายการค้าระหว่างประเทศ (Director, International Trade Cluster Division)

^๑ โคแวกซ์ (COVAX) เป็นหนึ่งในสามเสาหลักของตัวเร่งการเข้าถึงเครื่องมือโควิด-๑๙ (ACT) ซึ่งองค์การอนามัยโลก (WHO) และคณะกรรมการสุขภาพยุโรป และฝรั่งเศส ประกาศก่อตั้งเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๖๓ โครงการโคแวกซ์สนับสนุนการวิจัย พัฒนา และผลิตวัคซีนที่เข้าข่ายว่าจะมีประสิทธิภาพ และเป็นกลไกต่อรองราคา ที่ "องค์การอนามัยโลก" (WHO) เป็นตัวกลาง และมี "พันธมิตรเพื่อนวัตกรรมเตรียมความพร้อมรับมือโรคระบาด" (The Coalition for Epidemic Preparedness Innovations-CEPI) รับผิดชอบด้านการวิจัยและพัฒนา และ "พันธมิตรการวี" (GAVI Vaccine Alliance) ซึ่งเป็นหุ้นส่วนระหว่างรัฐ-เอกชน ประสานงานด้านการกระจายวัคซีนแก่ประเทศยากจนและกำลังพัฒนา

๕) นาย Djatmiko Bris Witjaksono อธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์แห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Director-General, International Trade and Negotiation, Ministry of Trade, Republic of Indonesia) โดยมีนาย Keith Rockwell ผู้อำนวยการฝ่ายข้อมูลข่าวสารและสื่อสารองค์กร องค์การการค้าโลก (Director, Information and External Relations Division, WTO) เป็นผู้ดำเนินรายการ

สาระสำคัญของการบรรยาย

เอกอัครราชทูต Dacio Castillo ระหว่างการบรรยาย

เอกอัครราชทูต Dacio Castillo ผู้แทนถาวรฮอนดูรัสประจำองค์การการค้าโลก ได้กล่าวแสดงความยินดีที่จะได้ร่วมมือกับสมาชิกรัฐสภาทั่วโลก โดยเน้นย้ำว่าสมาชิกรัฐสภามีส่วนสำคัญในฐานะผู้เชื่อมโยงระหว่างภาคประชาสังคมกับรัฐบาล และมีความสำคัญต่อ WTO ในหลายรูปแบบ อาทิ การจัดการประชุมร่วมกับสหภาพรัฐสภาหุ้นส่วนยุโรป การเจรจาร่วมกับรัฐสภาของเอเชีย และการประสานงานร่วมกับสมาชิกรัฐสภาทั่วโลก รวมถึงการจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ และการให้ความเห็นชอบการให้สัตยาบันข้อตกลงระหว่างประเทศ ภารกิจของสมาชิกรัฐสภาทั่วโลกนี้จึงมีความสำคัญในการแก้ไขปัญหาภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-๑๙ อย่างยั่งยืน การค้าจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจ และการประสานความร่วมมือจะช่วยแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของโลกได้อย่างยั่งยืน แต่สิ่งที่น่ากังวล คือ มีคนที่ถูกทอดทิ้งอยู่เบื้องหลังเมื่อมีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ทั้งนี้ WTO ได้คาดการณ์ว่าปริมาณการค้าโลกจะสูงถึงร้อยละ ๘ ในปี ๒๕๖๔ หลังจากทีลดลงร้อยละ ๕.๓ ในปี ๒๕๖๓ และคาดว่า การเติบโตทางการค้าจะถดถอยถึงร้อยละ ๔ ในปี ๒๕๖๔ ในขณะที่การส่งออกของภูมิภาคเอเชียเมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๖๔ จะสูงกว่าปี ๒๕๖๒ อยู่ร้อยละ ๑๐

ทั้งนี้ มีการกล่าวถึงประเด็นความเสมอภาคและการเข้าถึงวัคซีนในด้านสาธารณสุข โดย WTO ได้ใช้ความพยายามที่จะช่วยให้การค้าในช่วงการระบาดของโรคโควิด-๑๙ ดำเนินต่อไปได้ โดยใช้ระบบการค้าแบบพหุภาคี (multilateral trade system) ด้วยความเข้มแข็งและยั่งยืน ในปีนี้ WTO จะจัดการประชุม MC 12 ณ นครเจนีวา โดยการประชุมดังกล่าวจะเน้นการอภิปรายในประเด็นที่มีความสำคัญต่อระบบการค้าแบบพหุภาคี ร่วมกันระดมสมอง และแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในประเด็นปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ เช่น การเข้าถึงวัคซีนอย่างเท่าเทียมกัน การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นต้น

เลขาธิการสหภาพรัฐสภา ขณะบรรยายในการประชุมเชิงปฏิบัติการ

นาย Martin Chungong เลขาธิการสหภาพรัฐสภา ได้กล่าวขอบคุณที่ได้มีโอกาสมาเป็นผู้บรรยายในครั้งนี้ โดยการประชุมนี้ นับเป็นความพยายามที่จะประชุมร่วมกันภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ประสบการณ์และการแสดงท่าทีต่อภารกิจของ WTO โดย WTO นั้นเปรียบเสมือนเสาหลักของระบบการค้าโลก และคาดหวังว่าเศรษฐกิจโลกจะก้าวข้ามผ่านสถานการณ์อันเลวร้ายนี้ไปได้ ทั้งนี้ สิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมและประสบความสำเร็จในการฟื้นฟูเศรษฐกิจโลกได้ คือ การใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการกระจายวัคซีนให้ครอบคลุม การดำเนินการด้านสุขภาพ การสร้างความเท่าเทียมกันในการรับวัคซีน และการส่งเสริมการผลิตวัคซีน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้เศรษฐกิจโลกฟื้นตัว โดยมีความเห็นสอดคล้องกับเอกอัครราชทูต Dacio Castillo ที่ได้กล่าวว่าการค้าโลกจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศ เชื่อมโยงโลกเข้าด้วยกัน รวมทั้งช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้น รัฐสภาจึงมีบทบาทสำคัญต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจเช่นเดียวกับ WTO การค้าถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ปัญหาความยากจน แต่ผลประโยชน์ด้านการค้ายังไม่ถึงคนส่วนมาก ในฐานะผู้แทนประชาชน จึงควรรับฟังเสียงสะท้อนจากประชาชน นักธุรกิจ และองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร และจะต้องมีความโปร่งใสในระบบการค้าโลก และเชื่อว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการทั้ง ๓ วันนี้ จะมีการอภิปรายถึงประเด็นต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อประชาชน การบูรณาการกรอบนโยบายและงบประมาณที่จะส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศและโลก ซึ่งจะต้องเน้นไปที่บทบาทสำคัญของสมาชิกรัฐสภาต่อการออกกฎหมายและการจัดสรรงบประมาณตั้งแต่ระดับชาติเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ นอกจากนี้ การลงทุนด้านพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพก็มีความสำคัญ รัฐสภาควรออกกฎหมายส่งเสริมการผลิตและใช้พลังงานให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน การปฏิรูปการตลาดให้ช่วยเหลือด้านการปรับตัวของแรงงาน บูรณาการนโยบายลดความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืน และมีระบบภาษีที่ทันสมัย อีกทั้งรัฐสภาควรกำหนดนโยบายในระดับท้องถิ่นเพื่อเป็นแนวทางให้สมาชิกรัฐสภาได้ใช้ประโยชน์ในการออกกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม รัฐสภาและสมาชิกรัฐสภาจะต้องทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในระบบการค้าโลกด้วย สุดท้ายเชื่อว่าการทำงานร่วมกันระหว่างรัฐสภาและองค์การระหว่างประเทศ อาทิ WTO และองค์การอื่น ๆ จะสามารถสร้างความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจโลกได้

ดร. Rebecca Fatima Sta Maria กล่าวบรรยายต่อที่ประชุม

ดร. Rebecca Fatima Sta Maria ผู้อำนวยการบริหาร สำนักงานเลขาธิการความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชียแปซิฟิก กล่าวว่า ในสถานการณ์ปัจจุบัน เศรษฐกิจโลกต้องการการตอบสนองขององค์การระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคและระดับโลก อาทิ APEC ASEAN และ WTO เพื่อให้มั่นใจว่าจะทำให้เศรษฐกิจโลกกลับสู่สภาวะปกติได้ และหากมีความร่วมมือกันของผู้นำที่มีอำนาจในการตัดสินใจจากประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ก็จะสามารถแก้ไขสถานการณ์ให้ฟื้นตัวได้ ในส่วนของ APEC ได้แสดงบทบาทสำคัญในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ โดย APEC ได้พยายามฟื้นฟูเศรษฐกิจและสนับสนุน WTO ซึ่งเป็นที่มาของการจัดประชุม MC 12 ในการนี้ขอแนะนำเสนอ ๓ ประเด็น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) บริบทด้านเศรษฐกิจในปัจจุบัน ประมาณการ GDP ของ APEC ลดลงอยู่ที่ร้อยละ ๑.๙ และสูญเสียผลผลิตเป็นเงิน ๑.๔ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ภาคการท่องเที่ยวมีนักท่องเที่ยวลดลงร้อยละ ๘๔ ในปี ๒๕๖๓ ทั้งนี้ คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจจะเติบโตร้อยละ ๖.๓ ในปี ๒๕๖๔ และร้อยละ ๔.๔ ในปี ๒๕๖๕ อย่างไรก็ตาม ความไม่แน่นอนยังคงอยู่ การระบาดของโรคโควิด-๑๙ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสตรี เด็ก และคนในกลุ่มสังคมเปราะบาง ทั้งนี้ ภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกยังประสบปัญหาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจึงควรมีมาตรการด้านสุขภาพและการเข้าถึงวัคซีนที่มีประสิทธิภาพตลอดจนปรับปรุงมาตรการทางการเงินการคลังและเสริมสร้างความร่วมมือในด้านต่าง ๆ

๒) APEC สนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจ โดยได้ดำเนินการหลายประการ อาทิ การออกประกาศเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการเคลื่อนย้ายอาหารที่จำเป็น โดยสอดคล้องกับกฎของ WTO การให้ความสำคัญของความร่วมมือเพื่อพัฒนาด้านการจัดหา การเข้าถึงและการใช้วัคซีน การยึดสตรีและเด็กเป็นศูนย์กลางในความพยายามฟื้นฟูเศรษฐกิจของ APEC และการฟื้นฟูภาคธุรกิจการท่องเที่ยวระหว่างประเทศของภูมิภาคให้ปลอดภัย

๓) APEC สนับสนุนบทบาทการดำเนินการของ WTO โดยประสานความร่วมมือกัน อาทิ APEC ได้ร่วมมือกับ WTO เพื่อเดินหน้าข้อตกลงด้านการอำนวยความสะดวกด้านการค้า และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปปฏิบัติ และประเด็นด้านสินค้าสิ่งแวดลอม รวมทั้งลดกำแพงภาษีเหลือร้อยละ ๕ หรือน้อยกว่านั้นใน ๕๔ สินค้าสิ่งแวดลอม และด้านการค้าอิเล็กทรอนิกส์ และสนับสนุนงานของ WTO ผ่านโครงการต่าง ๆ โดย APEC จะนำพหุภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกให้สามารถฟื้นฟูเศรษฐกิจได้อย่างเข้มแข็ง สมดุล ครอบคลุม ยั่งยืน และปลอดภัย

นางสาว Tan Lay Lin บรรยายผ่านแอปพลิเคชัน Zoom

นางสาว Tan Lay Lin ผู้อำนวยการฝ่ายการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรม ได้กล่าวถึงผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ต่อเศรษฐกิจโลกนับตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ โดยส่งผลกระทบต่อ การเติบโตทางการค้า สิงคโปร์ได้ให้การสนับสนุน WTO จัดประชุมด้านการค้าและสุขภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศสมาชิก WTO ขจัดอุปสรรคที่ไม่จำเป็นของการส่งออกอุปกรณ์ทางการแพทย์เพื่อต่อสู้กับโรคโควิด-๑๙ และอภิปรายถึงแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อกระจายการเข้าถึงวัคซีนตามความจำเป็นให้มากที่สุดสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนาและด้อยพัฒนา ดังคำกล่าวของ Dr. Ngozi Okonjo-Iweala ที่ได้กระตุ้นให้ผู้ผลิตวัคซีนเร่งพัฒนาการผลิตวัคซีนให้ดียิ่งขึ้น การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ และนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจในขณะนี้ ทำให้เห็นโอกาสของเศรษฐกิจโลกเปลี่ยนไปในทิศทางที่ยั่งยืน ทำให้ตระหนักถึงประเด็นเร่งด่วนต่าง ๆ อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนมากขึ้น ทั้งนี้ สิงคโปร์ได้ออกนโยบายแผนสีเขียว (Green Plan 2030) และแผนระยะยาว ๑๐ ปี เพื่อส่งเสริมอนาคตที่ยั่งยืน และในเวที WTO สิงคโปร์ยังมีส่วนร่วมในการอภิปรายด้านการค้าและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยสนับสนุนการเจรจาข้อตกลงด้านสินค้าสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม สมาชิก WTO ต้องมั่นใจว่ามาตรการด้านการเข้าถึงวัคซีน การค้าและสิ่งแวดล้อมจะต้องสอดคล้องกับกฎของ WTO และจะไม่มีอุปสรรคด้านการค้าระหว่างประเทศและไม่เลือกปฏิบัติ อีกทั้งควรปรับปรุงกฎของ WTO ให้มีความทันสมัยต่อยุคสมัยปัจจุบัน ซึ่งได้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการค้าเป็นเศรษฐกิจการค้าดิจิทัลเพื่อต่อสู้กับการระบาดของโรคโควิด-๑๙ ด้วย โดยสิงคโปร์ได้มีความร่วมมือกับออสเตรเลียและญี่ปุ่นด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อมุ่งจะวางรากฐานความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าดิจิทัล และยังได้ติดตามข้อตกลงเศรษฐกิจดิจิทัลร่วมกับยุโรปด้วย

นาย Djatmiko Bris Witjaksono กล่าวต่อที่ประชุมเชิงปฏิบัติการ

นาย Djatmiko Bris Witjaksono อธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์แห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ได้กล่าวว่า การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกในภาพรวมและด้านการค้าอย่างมากโดยเฉพาะภาคการขนส่งและการท่องเที่ยว โดยเน้นย้ำว่าการเข้าถึงวัคซีนของทุกคนเป็นสิ่งจำเป็นลำดับแรกในการรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ในช่วงไตรมาสที่ ๓ และ ๔ ของปี ๒๕๖๔ และไตรมาสแรกของปี ๒๕๖๕ โดย WTO สามารถสนับสนุน ๑) การนำความตกลงว่าด้วยการค้าที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา (TRIPs) ไปดำเนินการเพื่อลดอุปสรรคในการเข้าถึงเวชภัณฑ์ ๒) การเข้าถึงวัคซีนป้องกันโรคโควิด-๑๙ และ ๓) การส่งเสริมความร่วมมือแบบพหุภาคีเพื่อจัดการกับการระบาดของโรค

ส่วนมาตรการด้านการค้าจะต้องมีการจัดการด้านเศรษฐกิจโดยคำนึงถึงอุปสงค์และอุปทาน โดยได้มีการยกตัวอย่างความคิดริเริ่มในโครงการของรัฐบาลอินโดนีเซีย โดยในส่วนของอุปสงค์ รัฐบาลอินโดนีเซียได้มีการริเริ่มโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับการกระตุ้นห่วงโซ่อุปทานและการค้าดิจิทัล เช่น ในวันผู้บริโภคแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๔ รัฐบาลได้เตรียมมาตรการสร้างแรงจูงใจให้ผู้บริโภคเพื่อกระตุ้นอุปสงค์ทางเศรษฐกิจ และในด้านอุปทาน รัฐบาลอินโดนีเซียได้มีการออกนโยบายสร้างแรงจูงใจเพื่อดึงดูดและเพิ่มความต้องการด้านอุปทาน เป็นต้น

นอกจากนี้ รัฐบาลอินโดนีเซียยังดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศอื่น ๆ อาทิ การออกนโยบายดึงดูดการลงทุน การผ่อนคลายนโยบายต่าง ๆ ให้ง่ายขึ้น โดยรัฐบาลอินโดนีเซียพร้อมที่จะสนับสนุนความร่วมมือด้านต่าง ๆ รวมทั้งการเข้าถึงวัคซีน สุดท้ายนี้ ตนคาดหวังว่าเครื่องมือและโครงการต่าง ๆ ของอินโดนีเซียจะสามารถกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือแบบพหุภาคีในด้านการจัดหาวัคซีนและอุปกรณ์ทางการแพทย์เพื่อต่อสู้กับการระบาดของโรคโควิด-๑๙ ต่อไป

ช่วงอภิปรายและถาม-ตอบ

ภายหลังการบรรยายเสร็จสิ้น ได้มีการอภิปรายเพิ่มเติมถึงระบบพหุภาคี ซึ่งสามารถสรุปรายละเอียดได้ ดังนี้

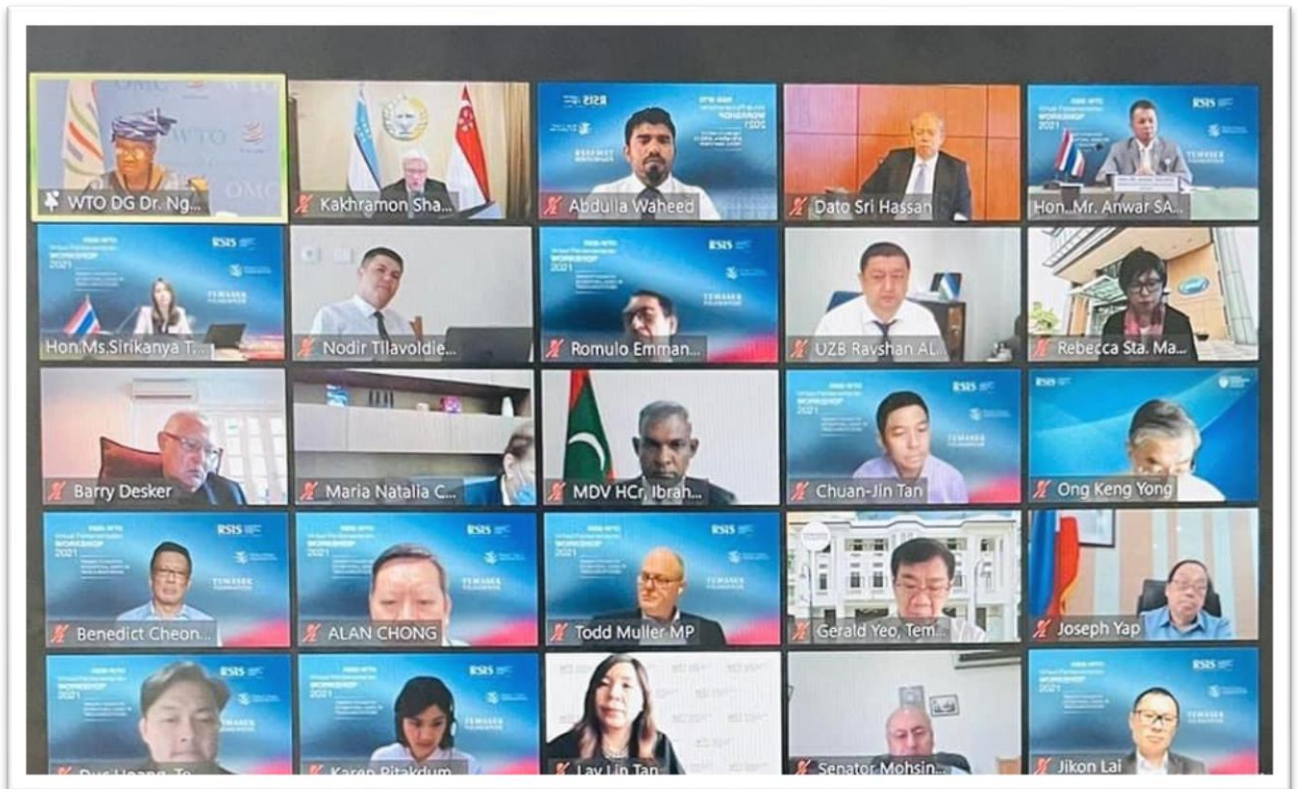
นาย Martin Chungong เลขาธิการสหภาพรัฐสภา ได้กล่าวยอมรับว่า ระบบพหุภาคีไม่สามารถที่จะตอบสนองความต้องการของทุกประเทศได้ ดังนั้น จึงต้องพยายามฟื้นฟูความเชื่อมั่นต่อระบบพหุภาคี อย่างไรก็ตาม ไม่มีประเทศใดสามารถอยู่โดดเดี่ยวได้ และระบบพหุภาคียังคงมีบทบาทสำคัญในปัจจุบัน แต่ควรพิจารณาว่าจะดำเนินการอย่างไรในการนำระบบพหุภาคีไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เอกอัครราชทูต Dacio Castillo ผู้แทนถาวรฮอนดูรัสประจำองค์การการค้าโลก กล่าวว่าระบบพหุภาคีมีข้อกังขามากมาย แต่นับว่าการประชุม MC 12 เป็นโอกาสที่ดีที่จะตอบสนองและเสริมสร้างความสามารถในการจัดการกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ในอนาคต และการพึ่งพาอาศัยกันเป็นสิ่งจำเป็น โดยต้องการให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกัน

ดร. Rebecca Fatima Sta Maria ผู้อำนวยการบริหาร สำนักงานเลขาธิการความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชียแปซิฟิก กล่าวว่า จากแบบสอบถามของ APEC เกี่ยวกับระบบพหุภาคีในยุคการระบาดของโรคโควิด-๑๙ เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๓ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นกุญแจสำคัญสำหรับความสำเร็จทางเศรษฐกิจในอนาคต การแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านสุขภาพและนโยบายต่าง ๆ ร่วมกันในบริบทของ WTO เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้กำหนดนโยบาย และควรมีการทำงานร่วมกับภาคธุรกิจเพื่อจัดการกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ด้วย

นางสาว Tan Lay Lin ผู้อำนวยการฝ่ายการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรม กล่าวเสริมว่า ระบบพหุภาคีมีความสำคัญเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ เป็นความท้าทายของโลก จึงต้องมีความร่วมมือระหว่างประเทศ

นาย Djatmiko Bris Witjaksono อธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์แห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เชื่อว่า การฟื้นฟูเศรษฐกิจโลกจะไม่เกิดขึ้นถ้าไม่มีการฟื้นฟูด้านสุขภาพ ซึ่งอินโดนีเซียสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว รวมถึงการอภิปรายถึงข้อจำกัดต่าง ๆ ของ WTO เกี่ยวกับการเข้าถึงวัคซีน และคาดหวังต่อความร่วมมือระดับภูมิภาค การเจรจาทวิภาคี และความร่วมมือต่าง ๆ เพื่อเข้าถึงการฟื้นฟูด้านสุขภาพ

ผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ

นาย Keith Rockwell ผู้ดำเนินรายการในวันแรกและวันสุดท้ายของการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ทั้งนี้ เมื่อสิ้นสุดการอภิปราย ผู้ดำเนินรายการได้เปิดโอกาสให้สมาชิกรัฐสภาที่เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการซักถามผ่านช่องทางกระดานสนทนา (Chat Room) ซึ่งในช่วงนี้มีข้อซักถาม ๒ ประเด็น และข้อคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมการประชุม ๑ ประเด็น ได้แก่

ประเด็นคำถามที่ ๑: มีความกังวลหรือไม่ว่าการจัดลำดับความสำคัญของการตอบสนองของโลกต่อการระบาดของโรคโควิด-๑๙ จะเป็นสิ่งที่ชะลอความพยายามเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของประเทศสมาชิก

ในคำถามนี้ นาย Keith Rockwell ในฐานะผู้ดำเนินรายการได้เปิดโอกาสให้ผู้บรรยายจำนวน ๓ คน ได้แก่ ดร. Rebecca Fatima Sta Maria นาย Martin Chungong และเอกอัครราชทูต Dacio Castillo ตอบคำถามดังกล่าว โดยผู้บรรยายทั้ง ๓ คนตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเห็นพ้องว่าระบบพหุภาคียังมีความจำเป็นต่อการตอบสนองของโลกต่อการระบาดของโรคโควิด-๑๙

ดร. Rebecca Fatima Sta Maria ผู้อำนวยการบริหาร สำนักงานเลขาธิการความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชียแปซิฟิก ได้แสดงความคิดเห็นในมุมมองของ APEC ว่าจะต้องพิจารณาการฟื้นฟูเศรษฐกิจโลกในทุก ๆ ด้าน โดยยึดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนเป็นกุญแจในการทำงานโดยไม่มีการชนหรือแพ้ ซึ่งจะต้องพิจารณาแบบองค์รวมในการก้าวไปข้างหน้า

นาย Martin Chungong เลขาธิการสหภาพรัฐสภา มีความเห็นว่าระบบพหุภาคีเป็นเครื่องมือที่จำเป็นที่จะช่วยให้สามารถรับมือกับความท้าทายของโลกได้ ดังนั้น สมาชิกรัฐสภาในฐานะผู้ออกกฎหมายจะมีบทบาทสำคัญต่อการพิจารณาว่าจะใช้เครื่องมือนี้อย่างไรเพื่อบริการประชาชน และ WTO จะเป็นองค์การรับผิดชอบในการวางแผนและเห็นชอบต่อระบบการค้าที่ใช้กฎระเบียบเป็นพื้นฐาน โดยเฉพาะศูนย์กลางการตัดสินใจในการเจรจาต่าง ๆ ซึ่ง ๒ ฝ่ายมีความสัมพันธ์กันโดยสมาชิกรัฐสภาทำหน้าที่เกี่ยวกับประชาชน และ WTO ทำหน้าที่ออกนโยบายสำหรับแต่ละภูมิภาคซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่สมาชิกรัฐสภาทำหน้าที่เป็นผู้แทน

ทั้งนี้ เอกอัครราชทูต Dacio Castillo ผู้แทนถาวรฮอนดูรัสประจำองค์การการค้าโลก ได้กล่าวเสริมว่าการตอบสนองต่อวิกฤติการณ์เช่นนี้จะต้องใช้ความร่วมมือแบบพหุภาคีเป็นลำดับแรก และยังคงกล่าวถึงความสำคัญของการประชุม MC 12 ด้วย

ประเด็นคำถามที่ ๒: โครงการโคแวกซ์ เป็นตัวอย่างที่ดีของระบบพหุภาคี แต่จะประเมินความคืบหน้าของโครงการดังกล่าวและความหวังในอนาคต ณ เวลานั้นได้อย่างไร

นาย Keith Rockwell ผู้อำนวยการฝ่ายข้อมูลข่าวสารและสื่อสารองค์กร องค์การการค้าโลก ได้แสดงความคิดเห็นว่า โครงการโคแวกซ์เป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับพหุภาคี แต่การกระจายวัคซีนให้ทั่วถึงทั่วโลกยังมีอุปสรรค ได้แก่ ข้อจำกัดด้านการส่งออก และการที่ผู้ผลิตวัคซีนไม่สามารถเข้าถึงวัตถุดิบที่ต้องการได้ ดังนั้น ห่วงโซ่อุปทานจึงต้องมีความยืดหยุ่น

อย่างไรก็ดี นอกจากการถาม-ตอบคำถามผ่านช่องทางกระดานสนทนา (Chat Room) แล้ว นาย D.Tsogtbaatar สมาชิกรัฐสภามองโกเลียยังได้แสดงความคิดเห็นว่า ความร่วมมือแบบพหุภาคีมีความสำคัญเหนือสิ่งอื่นใดในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดเช่นนี้ เนื่องจากอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจภายในประเทศลดลง ต่างฝ่ายต่างมีความกังวลเกี่ยวกับการเปิดประเทศและต้องการกลับสู่การใช้ชีวิตในสภาวะปกติ ซึ่งต้องร่วมมือกันเพื่อเอาชนะโรคโควิด-๑๙ ให้ได้ และนำระบบการค้าและความร่วมมือแบบพหุภาคีกลับสู่สภาวะปกติ

การประชุมช่วงที่ ๒

มุมมองของแปซิฟิกต่อเศรษฐกิจโลกภายหลังยุคโรคระบาดโควิด-๑๙: มุมมองจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(Pacific Perspectives on the global Economy in a Post-COVID Era –Stakeholders Views)

วันอังคารที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๗.๐๐ นาฬิกา

ผู้บรรยายประกอบด้วย

๑) นาย Ho Meng Kit ที่ปรึกษาอาวุโส สหภาพธุรกิจในสิงคโปร์ (Senior Adviser, Singapore Business Federation)

๒) นางสาว Shinta W Kamdani ประธานกรรมการบริหารกลุ่มซินเทซ่า (Chief Executive Officer, Sintesa Group)

๓) นาย Shoya Yoshida เลขาธิการสหภาพการค้าระหว่างประเทศ สมาพันธ์สหภาพการค้าระหว่างประเทศ (ITUC) แห่งเอเชียแปซิฟิก (General Secretary, International Trade Union Confederation – Asia Pacific)

๔) นางสาว Shiumei Lin รองประธานบริษัทฝ่ายกิจการสาธารณะและความยั่งยืน บริษัท ยูไนเต็ด พาร์เซล เซอร์วิส ออฟ อเมริกา (UPS) สาขาภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก Vice President, Public Affairs & Sustainability, UPS Asia Pacific)

๕) นาย Merle A. Hinrich ประธานมูลนิธิฮินริช (Chairman, Hinrich Foundation)

โดยมีรองศาสตราจารย์ Alan Chong หัวหน้าศูนย์การศึกษาแบบพหุภาคี สถาบันการศึกษาระหว่างประเทศ เอส ราจารัตนาม เป็นผู้ดำเนินรายการ

หัวหน้าศูนย์การศึกษาแบบพหุภาคี สถาบันการศึกษาระหว่างประเทศ เอส ราชารัตนาม
ผู้ดำเนินรายการในวันที่สองของการประชุม

สาระสำคัญของการบรรยาย

นาย Ho Meng Kit ที่ปรึกษาอาวุโส จาก Singapore Business Federation อธิบายว่าในปี ๒๕๖๓ GDP ของสิงคโปร์ลดลงร้อยละ ๕.๔ ซึ่งประเทศส่วนใหญ่ในเอเชียก็คาดว่าจะลดลงในลักษณะเดียวกัน ส่วนในปี ๒๕๖๔ สิงคโปร์ได้ตั้งเป้า GDP เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๖ ซึ่งเป็นผลจากภาวะฟื้นตัวของความต้องการจากภายนอกประเทศ อย่างไรก็ตาม การฟื้นฟูธุรกิจในทุกภาคส่วนยังไม่สม่ำเสมอเนื่องจากความไม่แน่นอน ด้วยธุรกิจของสิงคโปร์ซึ่งเป็นศูนย์กลางวิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลางที่พึ่งพิงกำลังซื้อจากภายนอกประเทศ ดังนั้น การเปิดพรมแดนจึงมีความสำคัญ หากปิดพรมแดนธุรกิจ สิงคโปร์จะดำเนินต่อไปไม่ได้ด้วยตนเอง

ในสถานการณ์นี้ในมุมมองของแปซิฟิก การเปิดพรมแดนมีความสำคัญ ดังนี้

๑. มีความจำเป็นต้องเคลื่อนย้ายกำลังแรงงานฝีมือที่มีความจำเป็นในด้านวิศวกรรม ด้านเทคนิคในการบำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องมือเฉพาะต่าง ๆ ที่ต้องใช้ผู้ที่มีทักษะ โดยเฉพาะขณะนี้วิชาชีพเฉพาะ เช่น แพทย์มีความจำเป็นเพื่อบรรเทาปัญหาด้านสุขภาพ

๒. ในด้านธุรกิจต้องมีการติดต่อประสานงานกับหุ้นส่วนทางการค้า เนื่องจากการดำเนินธุรกิจต้องมีการประชุมหารือและพบปะกัน การหารือผ่านการประชุมทางไกลไม่เพียงพอที่จะสร้างความมั่นใจทางธุรกิจได้ ทั้งในด้านการลงทุน และการจ้างบุคลากร ที่ผ่านมาสิงคโปร์และฮ่องกงได้เลื่อนการใช้มาตรการ Travel Bubble^๒ ออกไปเป็นครั้งที่สองแล้ว ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเสียดาย

^๒ Travel Bubble คือ การพยายามหาทางออกให้เศรษฐกิจในหลายประเทศสามารถขับเคลื่อนไปได้บ้างในช่วงที่เกิดโรคระบาดและบรรเทาการล่มสลายของธุรกิจการท่องเที่ยวที่ผูกยึดรายได้และผลกำไรจากนักท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประเทศเป็นหลัก การนำ Travel Bubble มาใช้ คือการที่รัฐบาลยินยอมให้พลเมืองสามารถเดินทางข้ามพรมแดนได้โดยไม่ต้องถูกกักตัวเป็นระยะเวลา ๑๔ วันก่อนเข้าประเทศ (ในอังกฤษ มีกฎกักกันโรคหลังโควิด-๑๙ ระบาด กล่าวคือ เมื่อคนเดินทางเข้าประเทศ จะต้องถูกกักกันโรคก่อน เป็นระยะเวลา ๑๔ วัน ภาคเอกชนต่างไม่เห็นด้วยกับมาตรการนี้ แต่ก็ยังไม่สามารถเปลี่ยนแปลงกฎได้) ส่วนใหญ่มักเป็นการจับคู่กันระหว่างประเทศที่เริ่มมีอัตราการแพร่เชื้อโควิด-๑๙ ที่อยู่ในระดับต่ำ บางแห่งจำกัดไว้ว่า ต้องไม่มีคนติดเชื้อมานาน ๓๐ วัน เป็นต้น

นาย Ho Meng Kit บรรยายต่อที่ประชุมในวันที่สอง

๓. การดำเนินธุรกิจส่วนใหญ่ในภาคส่วนต่าง ๆ ต้องอาศัยการเดินทางทั้งภาคการท่องเที่ยว การขนส่ง และการโรงแรม จากข้อมูลของ World Travel and Tourism Council ปีที่ผ่านมา (๒๕๖๓) การเดินทางและการท่องเที่ยวของเอเชียและแปซิฟิกสูญเสียไปประมาณ ๑.๖ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และเฉพาะสิงคโปร์นักท่องเที่ยวลดลงถึงร้อยละ ๘๕

ดังนั้น รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ควรร่วมมือกันในการเปิดพรมแดน นอกจากนี้การกระจายวัคซีนให้แก่ประชาชนก็เป็นสิ่งสำคัญเพื่อความปลอดภัยในการเดินทาง ทั้งนี้ จำนวนการฉีดวัคซีนของประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกยังไม่สูงมากโดยจำนวนคนที่ได้รับวัคซีนเข็มแรกมีน้อยกว่าร้อยละ ๑๐ เมื่อเทียบกับสหรัฐอเมริกา ชิลี และแคนาดา ซึ่งมีจำนวนคนที่ได้รับวัคซีนมาก ทั้งนี้ ในการกระจายวัคซีนต้องไม่ถูกกีดกันด้วยอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี ข้อจำกัดในการส่งออก หรือข้อจำกัดในห่วงโซ่อุปทานต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์ทางการแพทย์ และบริการทางการแพทย์ รัฐบาลและภาคธุรกิจควรต่อต้านการกักตุนวัคซีน (Vaccine Nationalism)^๓ สำหรับสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศนำในการฉีดวัคซีนและมีวัคซีนสำรองไว้จำนวนมาก และจะส่งมอบวัคซีนให้แก่โครงการโคแวกซ์เพื่อกระจายให้แก่ประเทศอื่นด้วย เมื่อมีวัคซีนมากแก้ไขปัญหาโรคระบาดได้เร็วก็จะส่งผลให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้เร็วด้วย

ในการฟื้นฟูห่วงโซ่อุปทาน (supply chain) นั้น เป็นที่ทราบกันว่าโรคโควิด-๑๙ ส่งผลให้เกิดการขาดตอนของห่วงโซ่อุปทานทั้งวัคซีนและอุปกรณ์ทางการแพทย์ สิงคโปร์เป็นประเทศที่พึ่งพิงแรงงานต่างชาติเป็นจำนวนมากถึงร้อยละ ๓๐ ในปีที่ผ่านมาสิงคโปร์ต้องสูญเสียแรงงานที่ต้องกลับภูมิลำเนา จึงมีการจ้างแรงงานในประเทศมากขึ้น การไหลเข้ามาของแรงงานต่างชาติลดลงเนื่องจากอุปสรรคด้านการเดินทาง ภาคส่วนต่าง ๆ ได้รับผลกระทบจากการขาดแคลนแรงงาน ดังนั้น ธุรกิจของสิงคโปร์นอกจากจะต้องบริหารจัดการกับความไม่แน่นอนของอุปสงค์แล้วยังต้องจัดการกับปัญหาวิกฤตทางด้านแรงงานด้วย อย่างไรก็ตาม สิงคโปร์ต้องรักษาการเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดเล็ก มีนโยบายที่ยืดหยุ่นผสมผสาน ให้การสนับสนุนวิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลางที่อ่อนแอ สร้างความสมดุลในด้าน

^๓ Vaccine Nationalism หรือวัคซีนชาตินิยม กล่าวคือ ประเทศใดประเทศหนึ่งเร่งจัดหาวัคซีนเป็นจำนวนมากให้เพียงพอ กับประชาชนในประเทศตัวเอง เช่น ทำข้อตกลงจัดซื้อล่วงหน้าระหว่างรัฐบาลกับบริษัทผู้ผลิตวัคซีนไว้ก่อนเป็นจำนวนมาก โดยมุ่งเน้นไปที่ผลประโยชน์ประเทศตนเองเป็นหลัก

การจัดการ ความต้องการแรงงานในอุตสาหกรรม ทั้งนี้การปิดพรมแดนทั้งหมดจะทำให้ธุรกิจของสิงคโปร์ดำเนินต่อไปไม่ได้ ต้องหามาตรการที่เหมาะสมทั้งระยะสั้นเพื่อช่วยเหลือธุรกิจ และระยะยาวในด้านโครงสร้าง และนโยบายด้านแรงงาน

นางสาว Shinta W. Kamdani ขณะบรรยายในช่วงที่สองของการประชุม

นางสาว Shinta W. Kamdani กรรมการบริหาร Sintesa Group ได้กล่าวว่า เศรษฐกิจของโลกจะไม่สามารถกลับไปเป็นเหมือนในอดีตได้อีก แต่แต่ละประเทศมีแนวโน้มนโยบายในการจัดการกับปัญหาทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันออกไป โดยก่อนสถานการณ์การระบาดโรคโควิด-๑๙ การดำเนินธุรกิจจะมีการกีดกันทางการค้ารูปแบบต่าง ๆ การกำหนดข้อจำกัดทางด้านธุรกิจเกี่ยวกับผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม เมื่อเกิดสถานการณ์โรคโควิด-๑๙ ก็ยังคงมีจุดอ่อนในด้านการขาดความก้าวหน้าในการบริหารจัดการในประเด็นด้านสภาพภูมิอากาศ ความเท่าเทียมกันทางเพศ และเศรษฐกิจ เศรษฐกิจในปี ๒๕๖๓ ได้เร่งการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นดิจิทัล ธุรกิจดิจิทัลมีการพัฒนามากกว่าเศรษฐกิจโลก โดยในปี ๒๕๖๘ เศรษฐกิจของโลกจะเป็นดิจิทัลประมาณร้อยละ ๒๔.๓ หรือประมาณ ๒๓ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ปี ๒๕๖๔ รายได้จากแพลตฟอร์มดิจิทัลในเอเชียมีมากกว่าภูมิภาคอื่น ทั้งนี้ เศรษฐกิจดิจิทัลก่อให้เกิดช่องว่างทางเศรษฐกิจแก่ประเทศกำลังพัฒนา ดังนั้น กฎหมายจึงเป็นเรื่องท้าทายของประเทศกำลังพัฒนา โอกาสทางเศรษฐกิจจะไม่เกิดหากขาดผลลัพธ์และคุณธรรม แต่ประเทศกำลังพัฒนายังไม่สามารถพัฒนาได้เท่าเทียมกับประเทศพัฒนาแล้ว ทำให้ไม่สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้ตามมาตรฐานสากลที่กฎหรือระเบียบการค้าระหว่างประเทศกำหนดไว้ ดังนั้นในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ผู้ที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายจึงต้องตามความก้าวหน้าให้ทันเพื่อให้สามารถกำหนดนโยบายได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้ได้ประโยชน์ของความเป็นดิจิทัล นอกจากนี้ ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความต้องการในการจ้างงานและธรรมชาติของการทำงาน แรงงานบางประเภทจะหมดไป แต่บางอาชีพกลับมีความสำคัญมากขึ้น จึงต้องมีการพัฒนาทักษะให้สามารถรองรับงานในอนาคต โดยการระบาดของโรคโควิด-๑๙ ได้สร้างความเหลื่อมล้ำในเศรษฐกิจโลก

นอกจากนี้ สถาบันระหว่างประเทศแมคเคนซี (McKinsey Global Institute: MGI) รายงานว่าในช่วงระบาดของโรคโควิด-๑๙ ผู้หญิงสูญเสียการจ้างงานมากกว่าผู้ชาย ประเภทของงานที่ผู้หญิงทำได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ เป็นส่วนมาก อาทิ ด้านที่พัก อาหาร งานขายปลีกและขายส่ง รวมถึงภาคการผลิตที่ต้องใช้แรงงานจำนวนมาก ในขณะที่งานในภาคบริการสังคมและสุขภาพมีผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ซึ่งผู้หญิงต้องทำงานอยู่แนวหน้าและเผชิญหน้ากับโรคระบาด ในภาคผู้ประกอบการผู้หญิงก็ต้องปิดกิจการไปมาก

ในสถานการณ์ดังกล่าวผู้ประกอบการผู้หญิงเข้าถึงความช่วยเหลือต่าง ๆ ได้น้อย ซึ่งเกิดจากการเข้าถึงเทคโนโลยีของผู้หญิง ดังนั้นหลังจากสถานการณ์โรคระบาดนี้จึงต้องสร้างความยั่งยืนเพื่อลดช่องว่างทางเศรษฐกิจ และแต่ละประเทศต้องลดความเหลื่อมล้ำเหล่านี้

สำหรับการเข้าถึงวัคซีน องค์การอนามัยโลกได้ระบุว่า การเข้าถึงวัคซีน ๓ ใน ๔ ของโลกมีเพียง ๑๐ ประเทศซึ่งเป็นประเทศพัฒนาแล้ว โดยอเมริกาได้เข้าถึงวัคซีนจำนวนมาก ส่วนทวีปแอฟริกาเข้าถึงวัคซีนได้น้อยมากที่สุด แสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำที่สูงมากในเรื่องการเข้าถึงวัคซีน หากไม่ดำเนินการใดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ช่องว่างทางเศรษฐกิจก็จะเพิ่มมากขึ้นหลังจากสถานการณ์โควิด ประเทศที่พัฒนาแล้วก็จะเติบโตมากขึ้น ในขณะที่ประเทศกำลังพัฒนาจะประสบปัญหาในการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ ดังนั้น จึงต้องมีความร่วมมือกันในการทำให้เศรษฐกิจหลังโควิด-๑๙ มีการฟื้นตัวอย่างครอบคลุมและยั่งยืน

ทั้งนี้ ผู้บรรยายได้แสดงแผนภาพสรุปมุมมองของภาคธุรกิจเกี่ยวกับเศรษฐกิจหลังการระบาดของโรคโควิด-๑๙ ดังนี้

การเข้าใจเศรษฐกิจหลังโควิด-๑๙

๑. ข้อดีที่มีอยู่ก่อนหน้าอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

- ทักษะคิดของประเทศ และการปกป้องทางเศรษฐกิจของประเทศ
- เศรษฐกิจของโลก และความขัดแย้งทางการเมือง
- การขาดความก้าวหน้าในการจัดการประเด็นวิกฤติของสภาพภูมิอากาศ ความเสมอภาคทางเพศ และ

ความครอบคลุมทางเศรษฐกิจ

๒. การเปลี่ยนแปลงที่จะไม่ย้อนกลับเป็นเหมือนเดิม

- เศรษฐกิจดิจิทัล ช่องว่างทางกฎระเบียบและผลลัพธ์ต่อการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การจ้างงาน และธรรมชาติของงาน

- การแบ่งปันของระดับนานาชาติในการคุ้มครองทางสังคม

๓. ความไม่เสมอภาคที่เพิ่มมากขึ้น

- ผลกระทบทางเศรษฐกิจในภาวะโรคระบาดที่ไม่ได้สัดส่วนต่อการจ้างงานผู้หญิง
- ช่องว่างด้านโครงสร้างพื้นฐาน และความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล
- ความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายวัคซีน

ทั้งนี้ จึงเรียกร้องให้ประชาคมโลกประสานความร่วมมือในการฟื้นฟูเศรษฐกิจหลังโควิด-๑๙ อย่างยั่งยืนและครอบคลุม

แนวทางการมีส่วนร่วมของสมาชิกรัฐสภาในการเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ไม่มีสูตรสำเร็จใดจะช่วยเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจได้ แต่มีปัจจัยที่จำเป็นที่สามารถช่วยเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจได้มากที่สุด ได้แก่

๑. สนับสนุนนโยบายในการควบคุมโรคระบาด และปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มั่นคง
๒. ความร่วมมือและความพยายามร่วมกันอย่างพร้อมเพรียงในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
๓. การเจรจาหรือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางเศรษฐกิจก่อนที่จะออกนโยบายใหม่
๔. การเปิดการค้าต่างประเทศ และการลงทุนเพื่อเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจให้มากที่สุด
๕. การจัดลำดับความสำคัญของการกระตุ้นเศรษฐกิจ การจัดหาเงินทุนสนับสนุน และการอำนวยความสะดวกให้แก่วิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย (Micro-entrepreneurs, Small and Medium-sized Enterprises: MSMEs)

การอุดหนุนว่างทางเศรษฐกิจระดับพันล้าน สู่เศรษฐกิจที่มีความเท่าเทียมกันทางเพศและครอบคลุม

การอุดหนุนว่างทางเศรษฐกิจดังต่อไปนี้จะช่วยให้เกิดผลการผลิตทางเศรษฐกิจใน GDP มากถึง ๑๓ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๗๓ ซึ่งเท่ากับร้อยละ ๑๕ ของ GDP ของโลก

ช่องว่างทางเศรษฐกิจต่าง ๆ จำแนกได้ดังนี้

๑. ร้อยละ ๕๐ ของประชากรโลกเป็นผู้หญิง
๒. แรงงานผู้หญิงมีเพียงร้อยละ ๕๑ เมื่อเทียบกับแรงงานชายแล้วมีถึงร้อยละ ๘๓
๓. ๑.๘ เท่าในงานของผู้หญิงมีความเสี่ยงมากกว่า
๔. ผู้หญิงต้องทำงานแนวหน้าในการรับมือกับโรคโควิด-๑๙ ถึงร้อยละ ๗๕
๕. ผู้หญิงทำงานในอุตสาหกรรมบริการที่ได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญมากกว่าร้อยละ ๕๐
๖. ในประเทศกำลังพัฒนาผู้หญิงได้รับการจ้างงานนอกระบบร้อยละ ๔.๖ ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าผู้ชาย
๗. ธุรกิจที่ผู้หญิงเป็นเจ้าของร้อยละ ๕.๙ ต้องประสบกับการปิดกิจการเนื่องจากการกระจายความช่วยเหลือทางการเงินที่ไม่ได้สัดส่วน
๘. ต้องใช้ความพยายามอย่างมากในการทำให้เกิดความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงวัคซีน การขยายการลงทุน เพื่อเพิ่มความเสมอภาคทางเพศ และการเข้าถึงความสามารถในการสร้างและการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์

นาย Shoya Yoshida บรรยายระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการวันที่สอง

นาย Shoya Yoshida เลขาธิการสมาพันธ์สหภาพการค้ำระหว่างประเทศ ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (ITUC-AP) ได้ให้ข้อมูลว่าประเทศสมาชิกของสมาพันธ์ต่างก็ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ โดยมีผลต่อการดำเนินชีวิต ทำให้สูญเสียแรงงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและ GDP ของโลก จากข้อมูลขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) ในปี ๒๕๖๓ ชั่วโมงการทำงานของโลกลดลงคิดเป็นร้อยละ ๘.๘ เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ ๔ ของปี ๒๕๖๒ ที่มีงานแบบเต็มเวลาจำนวน ๒๕๕ ล้านงาน (เวลาทำงาน ๔๘ ชั่วโมง/สัปดาห์) ชั่วโมงการทำงานในปี ๒๕๖๓ ลดลงมากถึง ๔ เท่า เมื่อเทียบกับในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจเมื่อปี ๒๕๕๒ รายได้แรงงานของโลกในปี ๒๕๖๓ ลดลงประมาณ ๓.๗ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐหรือเทียบได้กับ GDP ของโลกร้อยละ ๔.๔ ในปี ๒๕๖๒ นอกจากนี้ ข้อมูลของ Oxfam Briefing Paper เดือนมกราคม ๒๕๖๔ ระบุว่า ความมั่งคั่งโดยรวมของมหาเศรษฐีโลก (world billionaires' collective wealth) เพิ่มขึ้น ๓.๙ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ เฉพาะช่วงระหว่างเดือนมีนาคม-ธันวาคม ๒๕๖๓ เท่านั้น

ทั้งนี้ โควิด-๑๙ นับเป็นบททดสอบสำหรับประชาคมโลกอย่างแท้จริงเกี่ยวกับสิ่งที่ได้มีการส่งเสริมเมื่อศตวรรษที่ผ่านมาทั้งด้านประชาธิปไตย ความเท่าเทียมกัน ความสมัครสมานสามัคคี และความยุติธรรมทางสังคม เป็นต้น และเป็นโอกาสดีที่รัฐบาลและภาคธุรกิจจะได้ฟื้นฟูสัญญาประชาคมให้กลับมาเข้มแข็งขึ้น โดย ITUC ได้จัดทำข้อเรียกร้องให้มีสัญญาประชาคมทั้งในด้านการงาน ด้านสิทธิ ด้านความคุ้มครองทางสังคมและด้านความเท่าเทียมกันเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจในข้อเรียกร้องดังกล่าวเศรษฐกิจต้องการการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านสุขภาพ และด้านคุณภาพของการบริการสาธารณะมากขึ้น เพิ่มอุปสงค์ภายในประเทศ รักษาระดับการบริโภคภายในประเทศ ด้านตลาดแรงงานต้องเพิ่มการแบ่งปันรายได้ และลดความเหลื่อมล้ำของรายได้ ในภูมิภาคแปซิฟิกการบริโภคส่วนบุคคลของผู้มีรายได้ปานกลางเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญซึ่งมีศักยภาพในการบริโภคสูง ต้องมุ่งที่การเพิ่มรายได้ให้แก่แรงงาน มีการคุ้มครองแรงงานทางกฎหมาย เคารพในสิทธิขั้นพื้นฐาน สิทธิในการรวมกลุ่มแรงงานสัมพันธ์เพื่อสิทธิของแรงงาน กำหนดค่าแรงขั้นต่ำ จำกัดระยะเวลาทำงาน และสวัสดิภาพแรงงาน ในด้านการคุ้มครองทางสังคมเป็นเวลาเกือบสิบปีแล้วที่สหประชาชาติได้มีการรับรองเกี่ยวกับการคุ้มครองทางสังคมสากลบนพื้นฐานตามรายงานของข้าหลวงใหญ่ด้านสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (นาง Michelle Bachelet) และมีข้อผูกพันด้านการคุ้มครองทางสังคมตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนข้อ ๑.๓ อย่างไรก็ดี มีประชากรน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรโลกที่เข้าถึงการคุ้มครองทางสังคม ทั้งนี้ ITUC สนับสนุนแนวคิดการคุ้มครองทางสังคมเพื่อลดช่องว่างทางการเงิน ส่วนด้านความเท่าเทียมกันถือเป็นวิกฤติทางระบบซึ่งจะต้องร่วมมือกัน ยุติการเลือกปฏิบัติและการกระชุกตัวของความร่ำรวย นอกจากนี้ ต้องส่งเสริมการพัฒนาและการเติบโตเพื่อต่อสู้กับอำนาจการผูกขาด อีกทั้งประเทศต่าง ๆ กำลังวุ่นวายกับการตรวจหาเชื้อโควิด-๑๙ ซึ่งทุกคนต้องสามารถเข้าถึง การตรวจเชื้อและการรักษาโรคโควิด-๑๙ ดังนั้น การหารือถือเป็นหลักสำคัญโดย ITUC สนับสนุนปฏิญญาของผู้นำประเทศ G20 เกี่ยวกับการส่งเสริมการเจรจาทางสังคม (social dialogue) ทั้งนี้ ผู้บรรยายได้จำแนกข้อเรียกร้องของ ITUC ดังนี้

ด้านการงาน ควรให้มีการส่งเสริมสถาบันตลาดแรงงานให้มีส่วนแบ่งรายได้เพิ่มขึ้น และความเท่าเทียมกันของรายได้ และเปลี่ยนการเติบโตบนพื้นฐานของการส่งออกที่มีหนี้เป็นตัวขับเคลื่อนและการแสวงหาประโยชน์จากแรงงานไป เป็นการเติบโตบนพื้นฐานของนโยบายการกระจายแรงงานและการมีรายได้สูง

ด้านสิทธิ ตามปฏิญญาเพื่อการทำงานในอนาคตขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ดังนี้

๑. เคารพสิทธิพื้นฐานในการทำงาน เสรีภาพในการรวมกลุ่มและสิทธิในการต่อรองร่วมกัน
๒. การมีค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำที่เหมาะสมเพียงพอ
๓. มีการกำหนดชั่วโมงการทำงานสูงสุด
๔. มีความปลอดภัยในการทำงาน และสุขภาพดีในการทำงาน

ด้านความคุ้มครองทางสังคม ได้มีการดำเนินการต่าง ๆ ดังนี้

- ในปี ๒๕๕๕ มีรายงานของ Bachelet เกี่ยวกับการคุ้มครองทางสังคม เรื่อง “Social Protection Floor for a fair and inclusive globalization”^๔

^๔ รายงานเรื่อง “Social Protection Floor for a fair and inclusive globalization” รายงานนี้จัดทำขึ้นภายใต้คำแนะนำของ Ms Michelle Bachelet ข้าหลวงใหญ่ด้านสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ และสมาชิกของ Advisory Group แสดงให้เห็นว่าการขยายการคุ้มครองทางสังคมสามารถมีบทบาทสำคัญในการบรรเทาผู้คนที่ยากจนและถูกกีดกัน นอกจากนี้ยังสามารถช่วยให้ผู้คนปรับตัวทักษะของตนเพื่อเอาชนะข้อจำกัดที่ ปิดกั้นการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปช่วยในการพัฒนาทุนมนุษย์ที่ดีขึ้นและกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมที่มีประสิทธิผลมากขึ้น นอกจากนี้รายงานยังแสดงให้เห็นว่าการคุ้มครองทางสังคมช่วยรักษาเสถียรภาพของอุปสงค์มวลรวมในช่วงวิกฤตและเพิ่มความยืดหยุ่นต่อแรงสั่นสะเทือนทางเศรษฐกิจช่วยเร่งการฟื้นตัวไปสู่เส้นทางการพัฒนาที่ครอบคลุมและยั่งยืนมากขึ้นได้อย่างไร

- เป้าหมายแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืนข้อ ๑.๓ ที่กำหนดในเรื่องของการใช้ระบบการคุ้มครองทางสังคมที่เหมาะสมในระดับประเทศสำหรับทุกคน รวมถึงในเวทีต่าง ๆ และในปี ๒๕๗๓ จะบรรลุการครอบคลุมกลุ่มผู้ยากไร้และกลุ่มผู้เปราะบางอย่างเป็นรูปธรรม

- กองทุนระดับโลกเพื่อความคุ้มครองทางสังคม

ด้านความเท่าเทียมกัน ให้มีการยุติการเลือกปฏิบัติ และการกระจุกตัวของความร่ำรวยเพียงไม่กี่ราย เพื่อให้มั่นใจว่าประชาชนสามารถแบ่งปันความมั่งคั่งรุ่งเรือง

ด้านอื่น ๆ ได้แก่ ให้มีการส่งเสริมการพัฒนาและการเติบโตโดยรวมเพื่อต่อสู้กับอำนาจผูกขาด และให้มีการเข้าถึงการตรวจหาเชื้อโควิด-๑๙ การรักษา และการรับวัคซีนในราคาที่เหมาะสม

ITUC ได้สนับสนุนการเจรจาทางสังคม เพื่อทำให้การทำงานของโลกในยุคหลังโควิด-๑๙ ดีขึ้น ตามประกาศปฏิญญาของผู้นำประเทศกลุ่มประเทศ G20^๔ ในการประชุมสุดยอดผู้นำ เมื่อปี ๒๕๖๓ ที่ระหนักรถึงความสำคัญของนโยบายการจ้างงานและโครงการต่าง ๆ ที่สนับสนุนการสร้างงาน และสนับสนุนการเจรจาทางสังคม

นางสาว Lin Shiumei ระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการวันที่สอง

นางสาว Lin Shiumei รองประธานฝ่ายกิจการสาธารณะและความยั่งยืน (Public Affairs and Sustainability) บริษัท UPS ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ได้เล่าประสบการณ์ในการบริหารจัดการธุรกิจในช่วงโรคโควิด-๑๙ ซึ่งแม้จะมีการกล่าวถึงเศรษฐกิจ การค้า และนโยบาย แต่ไม่ควรลืมว่าคนหรือแรงงานมีความสำคัญในการสนับสนุนในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจการค้า โดยมีด้านขนส่งหรือโลจิสติกส์เป็นตัวหลักสำคัญ โดยเมื่อกล่าวถึงบริษัท UPS ก็ต้องนึกถึงนักบิน พนักงานขับรถ พนักงานวางแผนโครงข่าย (network planners) พนักงานลำเลียงสินค้า (loaders) เป็นต้น ในช่วงโรคระบาดโควิด-๑๙ นี้ การทำงานมีความยากลำบากจากการควบคุมต่าง ๆ การกักตัวลูกเรือ หรือการปิด

^๔ Group of Twenty (G20) คือการประชุมเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจการเงินของกลุ่มประเทศเศรษฐกิจก้าวหน้ากับประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ (Emerging economies) สมาชิกประกอบด้วยสมาชิกของกลุ่ม G7 อันได้แก่ สหรัฐอเมริกา เยอรมนี ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส อิตาลี อังกฤษ แคนาดา และประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ ได้แก่ อาร์เจนตินา ออสเตรเลีย บราซิล จีน อินเดีย อินโดนีเซีย เกาหลีใต้ เม็กซิโก รัสเซีย ซาอุดีอาระเบีย แอฟริกาใต้ ตุรกี และสหภาพยุโรป รวม ๒๐ ประเทศ (สหภาพยุโรปถือว่าเป็น ๑ ประเทศ)

ดำเนินการ การตรวจสอบต่าง ๆ เป็นต้น ที่ผ่านมามีการร่วมมือกับรัฐบาลในการหาข้อดีที่จะแก้ไขและสนับสนุนให้ธุรกิจดำเนินต่อไปได้ และสนับสนุนด้านสุขภาพให้ทุกคนปลอดภัยและมีสุขภาพดี โดยรัฐบาลได้เห็นความสำคัญของห่วงโซ่อุปทานที่ต้องดำเนินต่อไป เนื่องจากประชาชนยังคงสั่งซื้อสินค้าและอาหาร จึงได้อนุญาตให้ดำเนินการด้านพิธีการศุลกากร และติดต่อกับลูกค้าได้ ส่วนเงินใช้การบริหารจัดการระบบแบบปิด หรือสิ่งคิโพรเรียกว่า bubble wrap เพื่อให้ห่วงโซ่อุปทานและแรงงานดำเนินต่อไปได้ ทั้งนี้ การติดต่อกันทางกายภาพและการเดินทางลดน้อยลงความสามารถในการขนส่งสินค้าทางอากาศของโลกลดลงร้อยละ ๙ อัตราค่าขนส่งสูงขึ้นมากจากก่อนสถานการณ์โควิด-๑๙ ธุรกิจขนาดเล็กได้รับผลกระทบซึ่งส่งผลให้เกิดช่องว่างทางเศรษฐกิจมากขึ้น การฟื้นฟูเศรษฐกิจให้เดินหน้าต่อไปในสถานการณ์ฉุกเฉินนี้วัคซีนจึงเป็นสิ่งจำเป็น และรัฐบาลควรริบปิดช่องว่างทางเศรษฐกิจที่กำลังจะเพิ่มขึ้นโดยเร็ว รัฐบาลต้องชัดเจนในการปฏิบัติตามองค์การการค้าโลกเพื่อลดอุปสรรคในทางการค้า การขนส่ง และห่วงโซ่อุปทาน เนื่องจากแต่ละประเทศมีวิธีการปฏิบัติทางศุลกากรต่างกัน การค้าและการเดินทางไม่สามารถแยกกันได้ การขนส่งต้องมีแนวทางที่ชัดเจนให้ธุรกิจเหล่านี้ทำงานได้

นาย Merle A. Hinrich บรรยายต่อที่ประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

นาย Merle A. Hinrich ประธานมูลนิธิ Hinrich Foundation ได้อธิบายการดำเนินงานของมูลนิธิ Hinrich ว่า มุ่งเน้นการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจในระยะยาว และการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยพบว่าการค้าได้เปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจของเอเชีย ความยากจนลดลงเมื่อเศรษฐกิจได้ขยายออกไปทั่วภูมิภาค โลกโควิด-๑๙ ได้สะท้อนให้เห็นความสำคัญของข้อตกลงระหว่างประเทศ กระตุ้นให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในธุรกิจดิจิทัลเพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมการค้า อย่างไรก็ตาม โลกโควิด-๑๙ ก็ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจประชาคมโลก โดยการระบาดของโรคทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภูมิภาคทั้งด้านเศรษฐกิจการค้าของประเทศ สังคม และสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่ออาชีพและแนวความคิดการทำงาน เกิดช่องว่างการเข้าถึงด้านการศึกษา การเงินและบริการสาธารณะที่จำเป็น การดำเนินกิจกรรมทั้งหลายขึ้นอยู่กับสิ่งจำเป็นสิ่งเดียว คือ ข้อมูล ดังนั้น ข้อมูลจึงมีความสำคัญทั้งสำหรับปัญญาประดิษฐ์ (AI) เทคโนโลยีสามมิติ (3D) บล็อกเชน (blockchain) การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) การชำระเงินผ่านระบบดิจิทัล (digital payment) และอื่น ๆ และผู้ที่มีข้อมูลมากจะทำให้มีอำนาจมากกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้ และเป็นที่น่ากังวลถึงความไม่เท่าเทียมกันนี้ในอนาคต นาย Hinrich ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถิติผู้ใช้ระบบการประชุมทางไกลในสี่เดือนแรกของปี ๒๕๖๓ ในช่วงระบาดของโรคโควิด-๑๙ ว่ามีมากขึ้นมากกว่าร้อยละ ๕๐๐ และมีผู้ใช้โทรศัพท์มือถือมากกว่า ๕ พันล้านคน อีกทั้งมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตถึง ๖ พันล้านคน สำหรับชั่วโมงการใช้อินเทอร์เน็ตต่อวันจากหลายอุปกรณ์ตั้งแต่ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๓ พบว่ามีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น

โดยใช้ถึงประมาณ ๗ ชั่วโมงต่อวัน สำหรับการทำงานต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นหลังจากการระบาดของโรคโควิด-๑๙ ในด้านการให้บริการทางการเงิน การตลาด และการแพทย์ทางไกล ซึ่งปัจจุบันได้มีการดำเนินการแล้ว การทำงานทางไกลมีความเป็นไปได้และมีประสิทธิภาพ โดยหากเป็นที่ต้องการมากจะเป็นที่ยอมรับมากขึ้น การค้าและการเดินทางของคนลดลงในปี ๒๕๖๓ จนถึงปัจจุบัน การรับส่งข้อมูล (data traffic) มีเพิ่มมากขึ้น มีการซื้อสินค้าออนไลน์จำนวนมากถึง ๔.๒ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐและยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่อง มีการบริโภคข้อมูลผ่านโทรศัพท์มือถือเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยเฟซบุ๊กและบริษัทแอปเปิลถือได้ว่าเป็นธุรกิจชั้นนำซึ่งมีปริมาณข้อมูลจำนวนมากบนแพลตฟอร์ม ตัวอย่างเช่นด้านสุขภาพ ได้มีการตีพิมพ์หนังสือ Human Journal เมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๕๖ และมีการเผยแพร่ข้อมูลการเติบโตทางเศรษฐกิจและวิทยาศาสตร์ ผู้เป็นเจ้าของข้อมูลจะเป็นเจ้าของนวัตกรรม ข้อมูลจึงเป็นแนวคิดข้ามพรมแดนและควรมีกลไกร่วมกันสร้างโครงสร้างพื้นฐานในการเข้าถึงของประชาชน แต่ประเทศต่าง ๆ มีการกีดกันซึ่งกันและกันที่ผ่านมา WTO ได้เคยมีการหารือด้านเศรษฐกิจเกี่ยวกับการค้าแต่สมาชิกมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ผลการหารือจึงไม่สำเร็จตามประสงค์ ปัจจุบันความตกลงด้านการค้าระหว่างประเทศมีความก้าวหน้ามากขึ้นได้มีการลงนามในกรอบต่าง ๆ เช่น ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (TPP) ซึ่งช่วยลดกำแพงพรมแดนทางการค้า ความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (CPTPP) ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจดิจิทัล (DEPA) และความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP) ทำให้เห็นความสำคัญของธุรกิจดิจิทัลมากขึ้นและมีการควบคุมข้อมูล สำหรับประเทศที่โดดเด่นด้านธุรกิจดิจิทัลคือสิงคโปร์เพราะมีศักยภาพสูงในการบริหารจัดการข้อมูล และในปีที่ผ่านมาสิงคโปร์ได้ลงนามในข้อตกลงว่าด้วยเศรษฐกิจดิจิทัลกับประเทศหุ้นส่วนด้านเศรษฐกิจ สถานการณ์โควิด-๑๙ ทำให้ธุรกิจดิจิทัลมีความชัดเจนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ความร่วมมือระหว่างประเทศยังไม่มีชัดเจนในด้านของกฎระเบียบและการตอบสนองต่อธุรกิจดิจิทัล จึงเห็นได้ว่าสิ่งที่สำคัญ คือ กฎระเบียบด้านข้อมูลระดับโลก

คณะผู้แทนไทยระหว่างการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ

การประชุมช่วงที่ ๓

มีอะไรองค์การการค้าโลกอยู่เบื้องหน้า

(What's Ahead for the WTO?)

วันพุธที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๗.๐๐ นาฬิกา

ผู้บรรยายประกอบด้วย

๑) เอกอัครราชทูต David Walker ผู้แทนถาวรนิวซีแลนด์ประจำองค์การการค้าโลก (Permanent Representative, Permanent Mission of New Zealand to the World Trade Organization)

๒) เอกอัครราชทูต Li Chenggang ผู้แทนถาวรสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำองค์การการค้าโลก (Permanent Representative, Permanent Mission of China to the World Trade Organization)

๓) เอกอัครราชทูต Brajendra Navnit ผู้แทนถาวรสาธารณรัฐอินเดียประจำองค์การการค้าโลก (Permanent Representative, Permanent Mission of India to the World Trade Organization)

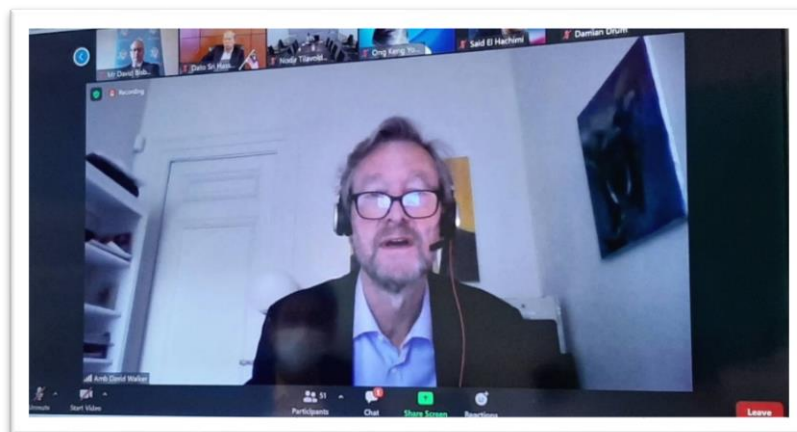
๔) เอกอัครราชทูต Usha Chandhee Dwarka-Canabady ผู้แทนถาวรมอริเชียสประจำองค์การการค้าโลก (Permanent Representative, Permanent Mission of Mauritius to the United Nations)

๕) เอกอัครราชทูต Tan Hung Seng ผู้แทนถาวรสิงคโปร์ประจำองค์การการค้าโลก (Permanent Representative, Permanent Mission of Singapore to the World Trade Organization)

๖) นาย David Bisbee รองผู้แทนถาวร และอุปทูตรักษาราชการแทนผู้แทนถาวรสหรัฐอเมริกาประจำองค์การการค้าโลก (Deputy Permanent Representative / Chargé d'affaires ad interim Permanent Mission of the United States to the World Trade Organization)

โดยมีนาย Keith Rockwell ผู้อำนวยการฝ่ายข้อมูลข่าวสารและสื่อสารองค์กร องค์การการค้าโลก (Director, Information and External Relations Division, WTO) เป็นผู้ดำเนินรายการ

สาระสำคัญของการบรรยาย

เอกอัครราชทูต David Walker บรรยายเป็นคนแรกของการประชุมเชิงปฏิบัติการวันที่สาม

เอกอัครราชทูต David Walker ผู้แทนถาวรนิวซีแลนด์ประจำองค์การการค้าโลก กล่าวว่า การอภิปรายในประเด็น “ความท้าทายที่รอองค์การการค้าโลกอยู่” ในวันนี้ เป็นการร่วมพูดคุยกันถึงทิศทางและแนวทางขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ที่จะรับมือกับเศรษฐกิจในยุคหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๙ หรือโควิด-๑๙ ดังนั้น การที่ WTO จะต่อสู้กับการแพร่ระบาดดังกล่าว

และฟื้นฟูเศรษฐกิจให้กลับมาและพัฒนาเศรษฐกิจให้สามารถรับมือกับวิกฤติการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้ จึงเป็นคำถามที่สำคัญ โดย WTO จะต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเชื่อมต่อห่วงโซ่อุปทานโลก รวมถึงการแก้ไข ปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อช่วยกระตุ้นการค้า อาทิ ข้อจำกัดการส่งออก พิธีการศุลกากร มาตรการหรือ ระเบียบข้อบังคับที่ไม่มีความจำเป็น WTO จะต้องสร้างความยืดหยุ่นในระยะสั้นเพื่อเชื่อมต่อห่วงโซ่อุปทานโลก เนื่องจากการค้าระหว่างประเทศเป็นกลไกที่สนับสนุนภาคการผลิตและการกระจายสินค้า

เมื่อพิจารณาบริบทองค์การ WTO มีบทบาทหน้าที่หลักในการออกข้อบังคับรวมถึงสนับสนุนให้ภาคีสมาชิก ปฏิบัติตามความตกลงหรือข้อมติขององค์การ สิ่งที่ทุกคนคาดหวังจาก WTO คือ ๑) การส่งเสริมและสนับสนุนความตกลงทางการค้าที่สร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ๒) การยกระดับความโปร่งใสขององค์การในการระงับข้อพิพาททางการค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดการอุดหนุนการผลิตภายในประเทศที่จำเป็นต้องมีกรอบการเจรจาที่ชัดเจนเพื่อนำไปสู่ ผลลัพธ์ที่ทุกฝ่ายพอใจและยอมรับได้ เพราะการอุดหนุนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหาร และกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในภาพรวม ๓) การส่งเสริมความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศถือเป็นวาระของโลกที่ WTO ให้ความสนใจและมองหาหนทางที่จะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ๔) การมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วนที่สามารถเข้าถึงผลประโยชน์ร่วมกัน และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเสริมศักยภาพ ให้กับผู้ประกอบการสตรีให้สามารถได้รับประโยชน์และมีส่วนร่วมในการเติบโตทางเศรษฐกิจ กล่าวโดยสรุป สารสำคัญของเป้าหมาย WTO ควรประกอบด้วย การส่งเสริมการเติบโตทางการค้า การสร้างงาน และการพัฒนา ที่ยั่งยืน โดยการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวทั้ง ๓ ข้อ ถือเป็นส่วนสำคัญในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและไม่ทิ้งใคร ไว้เบื้องหลัง

ผู้แทนถาวรสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำองค์การการค้าโลก ขณะบรรยายในวันสุดท้ายของการประชุม

เอกอัครราชทูต Li Chenggang ผู้แทนถาวรสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำองค์การการค้าโลก แสดงความคิดเห็นว่า WTO มีหน้าที่สำคัญโดยแบ่งออกเป็น ๓ เสาหลักคือ การออกข้อบังคับ การระงับข้อพิพาท และการติดตามตรวจสอบนโยบายการค้า โดยในอดีตที่ผ่านมาการออกข้อบังคับและระงับข้อพิพาทของ WTO ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเห็นว่า WTO จำเป็นต้องมี 4Rs และสมาชิก WTO จำเป็นต้องมีเพื่อ พัฒนาการให้มีความก้าวหน้า โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) Repair หรือการซ่อมแซม ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา ๒๐ ปีที่ผ่านมาได้มีการเจรจาเพื่อจัดทำกฎระเบียบ การอุดหนุนการประมง และ WTO ได้ทำหน้าที่ในฐานะกลไกหลักสนับสนุนให้เกิดการเจรจาและมีบทบาทสนับสนุน การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งตนมองว่าแนวทางการระงับข้อพิพาทของ WTO นั้นเป็นหลักการที่พูดคุยอยู่บนโต๊ะเจรจา

แต่ไม่มีประสิทธิภาพนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้จริง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการแก้ไขระบบการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกโดยเร่งด่วนและจะต้องเน้นความโปร่งใสและเป็นธรรม

๒) Response หรือตอบสนอง วิกฤติการณ์ด้านสุขภาพของโลก ณ ขณะนี้ ประชาชนทั่วโลกได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ หากเรายังจำกันได้สถานการณ์ขาดแคลนชุดอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล หรือชุด PPE (Personal Protective Equipment) ในปี ๒๕๖๓ และอุปสรรคในการเข้าถึงวัคซีนป้องกันโรคโควิด-๑๙ ในปี ๒๕๖๔ จากสถานการณ์ดังกล่าว WTO จะต้องมีส่วนร่วมและบทบาทอย่างมีนัยสำคัญในการต่อสู้กับวิกฤติการณ์โรคระบาดครั้งนี้ กอปรกับโครงการความริเริ่มต่าง ๆ ของ WTO ก็มีลักษณะไม่แตกต่างกัน และล้วนเป็นนโยบายที่วางอยู่บนโต๊ะทำงาน อาทิ ความริเริ่มที่จะลดระเบียบข้อบังคับและข้อห้ามการส่งออก การลดภาษีศุลกากรและมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี การส่งเสริมความโปร่งใส การสร้างความต่อเนื่องให้กับอุปทาน การส่งเสริมการไหลเวียนของอาหารและเวชภัณฑ์ที่สำคัญเพื่อรับมือโควิด-๑๙ และ WTO จะต้องสนับสนุนการเร่งผลิตวัคซีนให้มากเพียงพอเพื่อลดการสูญเสียชีวิตของประชากรโลก

๓) Rebalance หรือปรับสมดุลใหม่ จากประวัติศาสตร์ ความไม่สมมาตร และความไม่เท่าเทียมกันที่ผ่านมา WTO จำเป็นต้องปรับสมดุลใหม่โดยเฉพาะในด้านการเกษตร ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาซึ่งถือเป็นประเทศส่วนใหญ่ของโลก มีเสียงเรียกร้องให้มีการขจัดความไม่สมดุลของระบบการค้าด้านการเกษตร อาทิ การลดการอุดหนุนสินค้าการเกษตรในประเทศพัฒนาแล้วซึ่งมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ ๗๐ ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วอนุญาตให้มีการอุดหนุนได้เพียงร้อยละ ๑๐ เท่านั้น การสร้างความสมดุลและความเท่าเทียมเป็นประเด็นเร่งด่วนที่ต้องเร่งทำให้เกิดขึ้นโดยเร็ว

๔) Relevance หรือความสัมพันธ์ WTO จะต้องเร่งสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียพัฒนาความโปร่งใส ติดตามตรวจสอบแนวโน้มการค้า ส่งเสริมแบบปฏิบัติที่เป็นเลิศ ส่งเสริมความสัมพันธ์ของภาคส่วนต่าง ๆ กำหนดขอบเขตแนวทางองค์การให้ชัดเจน ประเมินผลศักยภาพองค์การ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

เอกอัครราชทูต Brajendra Navnit บรรยายต่อที่ประชุมเชิงปฏิบัติการ

เอกอัครราชทูต Brajendra Navnit ผู้แทนถาวรสาธารณรัฐอินเดียประจำองค์การการค้าโลก กล่าวว่า การจะมองว่า WTO ล้มเหลวหรือไม่นั้น ควรจะพิจารณาจากวัตถุประสงค์ขององค์การเป็นประเด็นแรก โดยต้องมองย้อนกลับไปพิจารณาว่า WTO มีวัตถุประสงค์หลักในการก่อตั้งขึ้นมาด้วยสาเหตุใด เพราะธรรมนูญของ WTO จัดทำขึ้น

รวมถึงการดำเนินการความริเริ่ม/ความตกลงต่าง ๆ ล้วนตั้งอยู่บนหลักการและวัตถุประสงค์ของ WTO ที่ได้รับความเห็นชอบจากภาคีสมาชิกเป็นสำคัญ

เมื่อพิจารณาถึงวัตถุประสงค์และหน้าที่ความรับผิดชอบ WTO ยังมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือสูญเสียคุณค่าด้านความสัมพันธ์ดังกล่าวไปแล้วหรือไม่ ภาคีสมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่า WTO ยังคงมีระดับความสัมพันธ์ที่ดีและไม่พบความผิดปกติ การตัดสินใจว่า WTO ล้มเหลวหรือไม่ จำเป็นต้องมองไปยังกระบวนการและความตกลงต่าง ๆ ว่าสนองตอบวัตถุประสงค์ขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ เพียงใด มากกว่ามองไปที่เนื้อหาวัตถุประสงค์แล้วบอกว่า WTO ล้มเหลว ประเด็นที่อยากนำเสนอคือยังคงมีการยึดถือระเบียบที่มีลักษณะเป็นกฎเกณฑ์ข้อบังคับ (rule-based legislation) หรือการออกระเบียบที่มีลักษณะเป็นหลักการ (principle-based legislation) อยู่หรือไม่ สิ่งสำคัญคือวิกฤติการณ์การเงินโลกในปี ๒๕๔๓ ทำให้เรียนรู้ว่าการที่ยึดติดกับหลักการดังกล่าวทำให้ระบบเศรษฐกิจโลกตกต่ำ เป็นความสูญเสียที่จะต้องจ่ายด้วยราคาแพงมหาศาล ดังนั้น ในการรับมือกับปัญหาเศรษฐกิจโลกจำเป็นจะต้องพิจารณาถึงบริบทในปัจจุบัน และควรเร่งผลักดันระบบการค้าพหุภาคีให้ประสบผลสำเร็จในช่วงเวลาการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ เพื่อแสดงให้เห็นว่าระบบการค้าพหุภาคีมีประสิทธิภาพสามารถส่งเสริมการค้าและสร้างการเติบโตของเศรษฐกิจได้ ทั้งที่ ตลอดระยะเวลา ๒๕ ปีที่ผ่านมา ก็ยังไม่สามารถทำให้ประสบผลสำเร็จได้ นอกจากนี้ การประชุมรัฐมนตรีของ WTO ในเรื่องการเจรจาเพื่อจัดทำกฎระเบียบการอุดหนุนการประมงที่คาดว่าจะจัดขึ้นในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔ มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่ประชุมจะต้องให้ความสำคัญต่อประเด็นชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์และความมั่นคงทางอาหารและการเติบโตทางเศรษฐกิจด้วย และประเด็นที่ WTO จำเป็นจะต้องดำเนินการต่อไป ได้แก่ การทำให้เศรษฐกิจฟื้นคืนกลับมาไม่ใช่เพียงแค่วาระเวลา ๙ เดือน หรือ ๒ ปี แต่จะต้องเป็นเศรษฐกิจที่มีความยั่งยืนสามารถรับมือกับวิกฤติการณ์โลกได้

ผู้แทนถาวรมอริเชียสประจำองค์การการค้าโลก ระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการวันที่สาม

เอกอัครราชทูต Usha Chandhee Dwarka-Canabady ผู้แทนถาวรมอริเชียสประจำองค์การการค้าโลก นำเสนอว่าในปี ๒๕๒๓ สัดส่วนของทวีปแอฟริกาในระบบการค้าพหุภาคี (Multilateralism Trading System: MTS) คิดเป็นร้อยละ ๕ และ ๔๐ ปีต่อมา ในปี ๒๕๖๓ สัดส่วนของแอฟริกาใน MTS ลดลงเหลือร้อยละ ๓ โดยประเทศขนาดใหญ่ในแอฟริกาจำนวน ๒ ประเทศถือสัดส่วนร้อยละ ๑ ส่วนอีกกว่า ๕๐ ประเทศในทวีป ถือสัดส่วนร้อยละ ๒ จึงเห็นได้ชัดเจนว่าแอฟริกามีส่วนร่วมน้อยมากและไม่ได้ประโยชน์จาก MTS อย่างที่ควรจะเป็น สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นเพราะเศรษฐกิจของแอฟริกาพึ่งพาสินค้าโภคภัณฑ์และต้องเผชิญกับกฎระเบียบการค้าที่ถูกกำหนดขึ้น การกำหนด

อัตราภาษีศุลกากรในอัตราสูง การสร้างกำแพงภาษี สิ่งเหล่านี้ทำลายความพยายามของแอฟริกาในการมีส่วนร่วม เศรษฐกิจ ทำลายการสร้างคุณค่าวัตถุดิบ และส่งผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมสินค้าโภคภัณฑ์ของแอฟริกา ในด้านการส่งออก ทวีปแอฟริกาเน้นการผลิตสินค้าการเกษตรเป็นสำคัญ จึงมีความต้องการตลาดขนาดใหญ่ ในการส่งออกสินค้า รวมถึงความต้องการที่จะพัฒนาสินค้าการเกษตรให้เป็นไปตามมาตรฐานของตลาด ซึ่งกฎระเบียบ และมาตรฐานของตลาดที่ถูกกำหนดขึ้นใช้อยู่ในปัจจุบันก็เป็นไปในแนวทางที่แอฟริกาไม่เห็นพ้องด้วย แต่เราก็ จำเป็นที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานดังกล่าว ตัวอย่างเช่น สาธารณรัฐมอริเชียส ต้องการส่งออกหลอดม้วนสายเคเบิล ไปยังญี่ปุ่นซึ่งเป็นตลาดขนาดใหญ่ แต่มอริเชียสต้องเผชิญกับภาษีศุลกากรร้อยละ ๔๐๐ จากการส่งออกดังกล่าว

นอกจากนี้ในความร่วมมือริเริ่ม Global Subsidies Initiative (GSI) เพื่อให้การอุดหนุนในประเทศกำลังพัฒนา ภาครัฐกิจบริการ เศรษฐกิจดิจิทัล และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในทวีปแอฟริกายังขาดความรู้ความเข้าใจ แนวทางการรับมืออย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมกับ GSI ซึ่งสาธารณรัฐมอริเชียสก็เป็นหนึ่งใน หลายประเทศในแอฟริกาที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจใน GSI อย่างชัดเจน

ท่ามกลางสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-๑๙ เศรษฐกิจของแอฟริกาได้รับผลกระทบมากที่สุดและเป็น มูลเหตุที่จะทำให้แอฟริกาพลาดการมีส่วนร่วมในทศวรรษแห่งการพัฒนา (Decade of Growth) เหตุผลสำคัญ เพราะเศรษฐกิจของแอฟริกาพึ่งพาสินค้าโภคภัณฑ์เพียง ๒ รายการ ซึ่งสะท้อนให้เห็นข้อเท็จจริงว่าเศรษฐกิจที่พึ่งพา อยู่กับสินค้าเพียงแค่ ๒-๓ รายการ ก็จะไม่สามารถพัฒนาประเทศไปในทิศทางที่เราต้องการได้ ด้วยเหตุเพราะ เศรษฐกิจไม่หลากหลายมากเพียงพอ

เอกอัครราชทูต Tan Hung Seng บรรยายระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการ

เอกอัครราชทูต Tan Hung Seng ผู้แทนถาวรสิงคโปร์ประจำองค์การการค้าโลก กล่าวว่า WTO ต้องเผชิญกับช่วงเวลาที่ยากลำบากในปี ๒๕๖๔ นี้ เนื่องจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ WTO จะตอบสนองกับสถานการณ์ปัจจุบันอย่างไรในการส่งเสริมการค้าและฟื้นฟูเศรษฐกิจโลก ในฐานะองค์การสนับสนุน ระบบการค้าพหุภาคี (rule-based multilateralism trading system) WTO มีส่วนสำคัญในการบูรณาการระบบ การค้าโลก ขับเคลื่อนการค้า เพิ่มรายได้ และลดอัตราความยากจนลง อย่างไรก็ตาม การจำกัดการค้าเสรี ส่งผล กระทบต่อประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา ดังนั้น WTO ควรจะส่งเสริมความโปร่งใส ความปลอดภัย สร้างสภาพแวดล้อมทางการค้าที่สามารถคาดการณ์ได้

ถึงแม้ WTO จะไม่ใช่องค์กรที่สมบูรณ์แบบแต่การไม่มี WTO นั้นจะทำให้เกิดผลเสียมากกว่า และด้วยการที่ เป็นองค์กรที่ยึดถือหลักฉันทามติของสมาชิกในการตัดสินใจ WTO ต้องเผชิญกับความท้าทายจากหลายด้าน ซึ่งการ

หาข้อยุติหรือข้อตัดสินใจขององค์การจะทำได้ยากมากขึ้น เพราะภาคีสมาชิกจาก ๑๖๔ ประเทศมีความต้องการและผลประโยชน์ที่หลากหลายซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะหาข้อยุติได้โดยง่าย และบางครั้ง WTO ถูกนำมาใช้แสวงหาประโยชน์ทางการเมือง ดังนั้น เพื่อตอบโต้คำวิพากษ์วิจารณ์ว่าไม่สามารถรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ WTO จำเป็นต้องปรับตัว ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงตัวเองให้ตอบรับกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว ในการนี้จึงได้นำเสนอประเด็นเพื่อร่วมแลกเปลี่ยน ๓ ประการ คือ

๑) การลดการถือผลประโยชน์แห่งชาติมาเป็นอันดับแรก แนวทางนี้มีได้หมายถึงการให้ประเทศสมาชิกเว้นการยึดถือประโยชน์แห่งชาติตน ประเทศสมาชิกยังคงยึดผลประโยชน์แห่งชาติได้เหมือนเดิมแต่จะต้องมีความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจภายในประเทศที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมด้วย ทุกประเทศควรมีการทบทวนนโยบายการค้าภายในของตนเอง รวมถึงพิจารณาทบทวนการมีอิทธิพลทางการเมืองระยะสั้นที่เข้ามา มีบทบาทในทางเศรษฐกิจ โดยไม่เพียงให้ความสำคัญกับนโยบายเศรษฐกิจเฉพาะการอุดหนุนประมงและการเกษตร แต่ต้องครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ อาทิ การเตรียมการรับมือกับโรคระบาดที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต การค้า สุขภาพของประชาชน การพัฒนาระเบียบกฎเกณฑ์การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

๒) การส่งเสริมให้มีการพูดคุยหารือและการสร้างนโยบายเพิ่มเติม นักคิดและนักวิชาการจะมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนแนวคิดใหม่ให้กับรัฐบาลในการกำหนดนโยบายสาธารณะ อาทิ การพิจารณาประเด็นที่หลากหลายและความท้าทายต่าง ๆ ด้วยมุมมองใหม่โดยปราศจากการครอบงำและแรงกดดันทางการเมือง การนำเสนอแนวคิดการปฏิรูป WTO ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ การพิจารณาใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลและการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ ๔ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดวาระการพัฒนาด้านการค้าและความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมที่มุ่งเน้นความเกี่ยวพันซึ่งกันและกันและมีลักษณะมองไปข้างหน้า

๓) การส่งเสริมให้รัฐบาลสนับสนุนการค้าระบบพหุภาคีและ WTO สมาชิกรัฐสภาควรจะต้องสร้างความตระหนักเกี่ยวกับ WTO ให้กับประชาชน ส่งเสริมให้มีการกำหนดนโยบายการค้าภายในประเทศที่รับฟังเสียงสะท้อนจากประชาชนในระดับรากหญ้า

สุดท้ายนี้ความท้าทายของ WTO รออยู่เบื้องหน้า เราทุกคนเป็นผู้กำหนดรูปแบบโดยอาศัยความร่วมมือไตรภาคี ผลักดันโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้วยความมุ่งมั่นและความเกี่ยวพันการพัฒนานี้จะนำมาซึ่งโอกาสอันยิ่งใหญ่ที่เราจะได้รับประโยชน์จาก WTO ที่แข็งแกร่งและเข้มแข็ง

นาย David Bisbee บรรยายต่อที่ประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นครั้งสุดท้าย

นาย David Bisbee รองผู้แทนถาวร และอุปทูตรักษาราชการแทนผู้แทนถาวรสหรัฐอเมริกาประจำองค์การการค้าโลก ได้นำเสนอประเด็นที่เราควรมอง คือ ๑) สิ่งที่เราต้องการจาก WTO คืออะไร ๒) ความคาดหวังจาก WTO ในอนาคต และ ๓) เราจะบรรลุความต้องการและความคาดหวังนั้นได้อย่างไร

WTO เป็นองค์การพหุภาคีที่ขับเคลื่อนด้วยสมาชิกเป็นสำคัญ เราทุกคนตระหนักในเรื่องนี้ดีและไม่สามารถละเลยได้ ในฐานะสมาชิกรัฐสภาคงตระหนักดีว่าเรื่องอำนาจอธิปไตยเป็นเรื่องสำคัญมากและถูกกำหนดไว้ในข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศ สิ่งที่น่าสนใจคือต้องทบทวนตนเองว่าแต่ละประเทศสมาชิกมีจุดประสงค์ร่วมกันที่จะให้การสนับสนุนและปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของ WTO มากเพียงใด เพราะหนทางนี้จะเป็นวิธีการเดียวที่นำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

จากประสบการณ์ส่วนตัวและการเฝ้าติดตามการทำงานของ WTO ตลอดมา มีมุมมองมากมายเกี่ยวกับการตอบสนองกับสถานการณ์โลก WTO เป็นประเด็นที่มีความสำคัญและต้องนำมาพูดคุยกันอย่างจริงจัง คือ WTO ไม่สามารถตอบสนองสถานการณ์ปัญหาในปัจจุบันได้ แนวคิดต่อประเด็นนี้มีอย่างหลากหลาย ในมุมมองวิพากษ์วิจารณ์มองว่า WTO ไม่เท่าทันสถานการณ์เพราะไม่สามารถช่วยเหลือประชาชนและแรงงานที่ได้รับผลกระทบจากกระบวนการโลกาภิวัตน์ ไม่เท่าทันเพราะมีแนวทางไม่สอดคล้องกับกับการแก้ไขปัญหาในระดับโลก อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพศสภาพ สิทธิแรงงาน และปัญหาสิ่งแวดล้อม ในมุมมองตรงกันข้าม เห็นว่า WTO สามารถตอบสนองกับสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการช่วยให้ประเทศผ่านพ้นวิกฤตเศรษฐกิจในช่วงปี ๒๕๓๘-๒๕๔๔ มาได้

อย่างไรก็ตาม ไม่มีคำนิยามใดที่ถูกต้องที่สุดที่จะชี้ชัดว่า WTO เท่าทันและตอบสนองกับสถานการณ์ได้ดีหรือไม่ เพียงใด สิ่งที่เราสามารถทำได้ คือ

๑) การสร้างหลักการพื้นฐานร่วมกันใหม่เพื่อออกแบบ WTO ที่เราต้องการจะเห็นที่ทำให้ทุกประเทศสามารถอยู่ร่วมกันท่ามกลางสิ่งแวดล้อมทางการค้าที่เน้นระบบพหุภาคีเป็นสำคัญ ดังนั้น เราต้องเข้าใจจุดแข็งและวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างแท้จริง เมื่อพิจารณาถึงแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเรื่องความสามารถในการตอบสนองกับประเด็นปัญหา เราจำเป็นต้องส่งเสริมโครงสร้างการทำงานของประเทศสมาชิกที่จะสนับสนุนให้ WTO ทำงานไปในทิศทางเดียวกันเพื่อส่งเสริมสมรรถนะของ WTO ในการตอบสนองกับสถานการณ์โลกได้

๒) การพัฒนาความโปร่งใส ในการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ภาพรวมและสถานการณ์โลกแห่งความเป็นจริง ไม่ใช่โลกอุดมคติที่อยู่ในเวทีเจรจา

๓) ปรับปรุงบทบาทของ WTO ในการทำหน้าที่เวทีเจรจา และ

๔) การกำหนดมาตรการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหา เราจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ หากไม่เข้าใจความซับซ้อนและเชื่อมโยงกันของปัญหา

ดังนั้น ถึงเวลาที่จะต้องทบทวนตัวเองว่าพร้อมเปิดระบบการค้าพหุภาคีหรือไม่ การมีความตกลงทางการค้าที่ประเทศสมาชิกและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับประโยชน์จากระบบการค้าพหุภาคีอย่างเหมาะสมจะทำให้แต่ละฝ่ายพึงพอใจและหันหน้ามาเจรจาประนีประนอมกันได้ อย่างไรก็ตาม ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นล้วนมาจากการขาดแนวทางการเจรจาที่ทุกฝ่ายให้ความเชื่อมั่นและนำไปสู่การยอมรับได้ ดังนั้นทุกฝ่ายจะต้องกลับมาร่วมกันพิจารณาหาแนวทางการแก้ไขการเจรจาของ WTO ในปัจจุบันคงเผชิญปัญหาหลากหลายด้านในการเจรจาในมิติต่าง ๆ อาทิ ความสามารถในการเจรจา การกำหนดขอบเขตแนวทางการเจรจาที่ WTO สามารถแก้ปัญหาและสร้างสมดุลให้เกิดขึ้นเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ การลดความตึงเครียดทางการค้า และการไร้ความสามารถของการเจรจา เหล่านี้มีผลโดยตรงต่อการระงับข้อพิพาทซึ่งมีความหมายว่าจะไม่สามารถนำไปสู่แนวทางที่หาข้อยุติได้

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการแก้ไขปัญหาคือ รัฐสภาและประชาชนต้องให้ความเชื่อมั่น มีความเกี่ยวพัน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสนับสนุนการทำงานของรัฐบาล นอกจากนี้ WTO ยังต้องการการสนับสนุนจากประเทศสมาชิกรวมถึงรัฐสภาทั่วโลกที่จะให้คำแนะนำเพื่อให้ WTO สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้นเพื่อตอบสนองผลประโยชน์แห่งชาติของประเทศสมาชิกแต่ละประเทศ และในขณะเดียวกันก็ไม่สร้างผลกระทบแก่ประเทศสมาชิกอื่น ๆ

ช่วงอภิปรายและถาม-ตอบ

เมื่อสิ้นสุดการอภิปราย ผู้ดำเนินรายการได้เปิดโอกาสให้สมาชิกรัฐสภาที่เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการซักถามผ่านช่องทางกระดานสนทนา (Chat Room) ซึ่งในช่วงนี้มีข้อซักถาม ๙ ประเด็น ได้แก่

ประเด็นคำถามที่ ๑: โควิด-19 ส่งผลกระทบต่อ WTO อย่างไร

เอกอัครราชทูต Tan Hung Seng ผู้แทนถาวรสิงคโปร์ประจำองค์การการค้าโลก แสดงความคิดเห็นว่าผลกระทบต่อ WTO แบ่งออกเป็น ๓ ประเด็น คือ ๑) ดี คือ ช่วยให้เราเชื่อมต่อกันมากยิ่งขึ้นในสถานการณ์การแพร่ระบาด ๒) แย่ ทำให้เราไม่สามารถพบปะกันได้ และทำให้กระบวนการเจรจาที่มีความซับซ้อนและยากลำบากมากยิ่งขึ้น ๓) น่าเกลียด ทำให้เห็นข้อจำกัดของศักยภาพของ WTO ในการรับมือโควิด-๑๙ อาทิ การออกระเบียบกฎเกณฑ์ การแย่งชิงชุด PPE ในช่วงเริ่มต้นการแพร่ระบาด

เอกอัครราชทูต Usha Chandhee Dwarka-Canabady ผู้แทนถาวรมอริเชียสประจำองค์การการค้าโลก กล่าวว่า สิ่งที่ตนได้เรียนรู้จากวิกฤติการณ์ครั้งนี้ คือ ๑) เทคโนโลยีมีความซับซ้อนและสำคัญมากที่ช่วยให้เราทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพท่ามกลางการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ๒) จากการล่มสลายของ เลห์แมน บราเธอร์ส (Lehman Brother) วาณิชธนกิจที่มีขนาดใหญ่อันดับที่ ๔ ของสหรัฐอเมริกาจากวิกฤติการณ์เงินในปี ๒๕๕๑ หลังจากนั้นเพียง ๑ เดือน WTO ได้เข้ามาทำหน้าที่เป็นคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อคอยเฝ้าติดตามประเด็นการค้าและวิกฤติการณ์ทางการเงินนับแต่นั้นและทำหน้าที่อย่างดีตลอดมาจนถึงปัจจุบัน ๓) WTO มีบทบาทสำคัญและประสานความร่วมมือกับองค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) เป็นอย่างดีในการรับมือกับความท้าทายด้านสุขภาพของโลกเนื่องจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ และ ๔) อย่างไรก็ตาม WTO ยังขาดมิติการส่งเสริมความเท่าทันในการรับมือสถานการณ์ จึงจำเป็นต้องพัฒนางานด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกอัครราชทูต Li Chenggang ผู้แทนถาวรสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำองค์การการค้าโลก กล่าวว่า การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ทำให้ประชาชนตระหนักว่าเศรษฐกิจปัจจุบันมีความยืดหยุ่นที่สามารถรับมือกับวิกฤติการณ์ได้และการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานมีความสำคัญมากเพียงใด แต่ละประเทศจำเป็นต้องพัฒนาเศรษฐกิจของตนให้มีความยืดหยุ่นและสามารถรับมือวิกฤติการณ์ได้ ในส่วนของ WTO สิ่งที่จะต้องดำเนินการคือการส่งเสริมการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประเทศสมาชิกในการแก้ไขปัญหาแทนการดำเนินนโยบายแบบเน้นตัวเอง (inward-looking policy) หรือการปกป้องทางการค้า (Protectionism) การยกระดับการไหลเวียนของการค้าข้ามพรมแดน การส่งเสริมความโปร่งใสขององค์การให้สอดคล้องกับระเบียบข้อบังคับการค้าระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมการไหลเวียนห่วงโซ่อุปทานโลก ห่วงโซ่อุตสาหกรรมและห่วงโซ่คุณค่าให้สามารถทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ วิกฤติการณ์โลกต้องได้รับการตอบสนองระดับโลก

เอกอัครราชทูต David Walker ผู้แทนถาวรนิวซีแลนด์ประจำองค์การการค้าโลก แสดงความคิดเห็นว่า หากปัจจุบันไม่มีระบบการค้าแบบพหุภาคีและ WTO แล้ว โลกการค้าในปัจจุบันจะต้องเผชิญสถานการณ์โกลาหลสูญหาย

เอกอัครราชทูต Brajendra Navnit ผู้แทนถาวรสาธารณรัฐอินเดียประจำองค์การการค้าโลก กล่าวว่า สิ่งที่เห็นได้ชัด คือ WTO ขาดประสิทธิภาพในการรับมือกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตอนนี้สิ่งสำคัญที่สุดที่ WTO ควรดำเนินการไม่ใช่การกำหนดกติกาทางการค้าในช่วงเวลาการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ หากแต่เป็นการพัฒนาศักยภาพของ WTO เพื่อให้องค์การสามารถเรียนรู้ที่จะปรับตัวเพื่อรับมือกับความท้าทายของโลกได้

นาย David Bisbee รองผู้แทนถาวร และอุปทูตรักษาราชการแทนผู้แทนถาวรสหรัฐอเมริกาประจำองค์การการค้าโลก กล่าวว่า WTO ได้รับผลกระทบจากวิกฤติการณ์โรคโควิด-๑๙ เช่นเดียวกับทุกประเทศ WTO จะต้องพิจารณาและสรุปบทเรียนจากสถานการณ์ดังกล่าวที่เกิดขึ้น เพื่อหาแนวทางที่จะซ่อมแซมและฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจให้กลับมาเหมือนเดิม ซึ่งขณะนี้อาจจะยังเร็วเกินไปที่จะบอกว่า WTO มีแผนจะทำอะไรและเรียนรู้อะไรจากวิกฤติการณ์ครั้งนี้บ้าง

ประเด็นคำถามที่ ๒: สาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเต จะพัฒนาการมีส่วนร่วมของตนเองในการค้าโลกได้อย่างไร สิ่งที่จะได้รับและความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมดังกล่าว

เอกอัครราชทูต Li Chenggang ผู้แทนถาวรสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำองค์การการค้าโลก กล่าวแลกเปลี่ยนจากประสบการณ์ของตนว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการค้าโลกจะต้องมีความกล้าหาญที่จะ ๑) ดำเนินนโยบายเปิดประตูธุรกิจของประเทศตนสู่การค้าโลก เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศได้รับประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศ ๒) การปฏิรูปกลไกและกฎระเบียบการค้าภายในประเทศให้มีความสมดุลสอดคล้องกับระบบการค้าพหุภาคี และ ๓) ส่งเสริมการเปิดตลาดเพื่อดึงดูดการลงทุนจากภายนอกเพื่อพัฒนาประเทศ

ประเด็นคำถามที่ ๓: โควิด-๑๙ มีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อต้นทุนการทำธุรกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่งเศรษฐกิจในประเทศกำลังพัฒนาต่างจากประเทศพัฒนาแล้วที่มีความสามารถในการฟื้นฟูตัวเองมากกว่า สาเหตุนี้ทำให้ประเทศกำลังพัฒนาไม่สามารถพัฒนาตนเองได้ WTO จะทำอย่างไรที่จะทำให้ประเทศกำลังพัฒนาฟื้นฟูเศรษฐกิจเพื่อมุ่งสู่การพัฒนาที่ความยั่งยืนและไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง

เอกอัครราชทูต Brajendra Navnit ผู้แทนถาวรสาธารณรัฐอินเดียประจำองค์การการค้าโลก เสนอแนะว่า ๑) การมีนโยบายการคลังที่สมดุล และนำมาใช้อย่างเหมาะสมเพื่อไม่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ยากลำบากในช่วงเวลา ๓-๕ ปีข้างหน้า และ ๒) ใช้ประโยชน์จากความคล่องตัวและความยืดหยุ่นของห่วงโซ่อุปทาน (supply chain resilience) ประเทศที่มีประชากรจำนวนมากและมีต้นทุนการผลิตต่ำจะต้องใช้ข้อได้เปรียบนี้ในการเพิ่มสัดส่วนของตนเองในการค้าโลก

เอกอัครราชทูต Usha Chandhee Dwarka-Canabady ผู้แทนถาวรมอริเชียสประจำองค์การการค้าโลก แสดงความเห็นที่เราไม่ควรคาดหวังว่า WTO จะเป็นทุกสิ่งทุกอย่าง สิ่งที่เป็น WTO เป็น คือ สถาบันระหว่างประเทศที่ทำหน้าที่เป็นเวทีการเจรจาที่ให้พื้นที่สำหรับทุกคนในการกำหนดกฎระเบียบ พุดคุยและเจรจาต่อรองทางการค้าที่ตั้งอยู่บนหลักพหุภาคีเพื่อหาข้อตกลงในการเดินไปข้างหน้าร่วมกัน

ประเด็นคำถามที่ ๔: โลกกำลังเผชิญวิกฤติการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน แม้แต่ผู้นำที่มีประสบการณ์ยังไม่สามารถให้คำตอบที่ชัดเจนได้ ในสถานการณ์เช่นนี้ต้องอาศัยประสบการณ์ผู้นำเพื่อผ่านพ้นวิกฤติการณ์นี้ WTO จะแก้ไขสถานการณ์เช่นนี้ และ WTO มีความพร้อมในการแสดงบทบาทนำในช่วงวิกฤติการณ์นี้อย่างไร

เอกอัครราชทูต David Walker ผู้แทนถาวรนิวซีแลนด์ประจำองค์การการค้าโลก กล่าวว่า ในบริบทของผู้อำนวยการ ดร. Ngozi Okonjo-Iweala อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและกระทรวงการต่างประเทศในจิวีเรีย ผู้อำนวยการใหญ่องค์การการค้าโลกปัจจุบัน นอกเหนือจากการเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานแล้วยังเป็นผู้ที่มีความเข้มแข็ง กระตือรือร้น มีพลังและมีความเป็นผู้นำสูง มีความเหมาะสมในการทำหน้าที่ผู้นำ ในบริบทขององค์การ WTO ไม่ใช่องค์การระหว่างประเทศที่ขับเคลื่อนตัวเองได้อย่างอิสระแต่ WTO เป็นองค์การที่ขับเคลื่อนด้วยสมาชิก ฉะนั้นบทบาทนำขององค์การที่แท้จริงจะสะท้อนออกมาจากบทบาทของสมาชิกในการกำหนดทิศทางขององค์การ

นาย David Bisbee รองผู้แทนถาวร และอุปทูตรักษาราชการแทนผู้แทนถาวรสหรัฐอเมริกาประจำองค์การการค้าโลก กล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ต้องการจะสื่อสารต่อที่ประชุม คือ เราได้สนับสนุนผู้แทนถาวรฯ ในฐานะตัวแทนประเทศสมาชิกใน WTO ให้สามารถแสดงบทบาทนำได้มากเพียงใด สิ่งนี้มีความจำเป็นอย่างมากและต้องทำให้เกิดขึ้น การสนับสนุนจากภายในประเทศและจากภาครัฐสภามีความสำคัญอย่างยิ่งหากผู้แทนของประเทศสมาชิกไม่สามารถแสดงบทบาทนำได้จะถือเป็นความล้มเหลวไม่เพียงเฉพาะของประเทศสมาชิกเอง แต่รวมถึง WTO ด้วย สำหรับ ดร. Ngozi Okonjo-Iweala ผู้อำนวยการใหญ่องค์การการค้าโลกเป็นผู้นำที่ยอดเยี่ยม มีความสามารถและมีแรงบันดาลใจในการทำงานสูง ตนเชื่อว่าด้วยความสามารถของนางเอ็นโกซิจะช่วยให้การทำงานของ WTO ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ประเด็นคำถามที่ ๕: การเติบโตของการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในช่วงเวลาของโควิด-๑๙ ส่งผลให้เกิดการใช้พลาสติกเพื่อบรรจุภัณฑ์เพิ่มขึ้น สมาชิกรัฐสภาจะมีมาตรการอย่างไรในการสนับสนุนความริเริ่ม WTO ในการลดการค้าพลาสติก และจะสนับสนุน WTO และ NGOs ที่จะลดการค้าพลาสติกอย่างขาดการรับผิดชอบได้อย่างไร

เอกอัครราชทูต Tan Hung Seng ผู้แทนถาวรสิงคโปร์ประจำองค์การการค้าโลก กล่าวว่า ขยะพลาสติกเป็นประเด็นปัญหาระดับโลกที่ส่งผลกระทบต่อทุกคน WTO มีความพยายามส่งเสริมให้เกิดการค้าที่มีความยั่งยืน โดยการสนับสนุนเวทีการเจรจาหรือให้เกิดขึ้น นอกจากนี้ รัฐสภาสามารถมีบทบาทรับผิดชอบร่วมกันได้โดยสร้าง

ความตระหนักให้กับประชาชนตั้งแต่ระดับรากหญ้าเกี่ยวกับการใช้พลาสติก ส่งเสริมการลดการใช้พลาสติกครั้งเดียวทิ้ง และส่งเสริมการรีไซเคิล

ประเด็นคำถามที่ ๖: WTO จะมีมาตรการพิเศษที่สร้างแรงจูงใจสำหรับผู้ประกอบการสตรีในวิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง (Small and Medium Enterprises: SMEs) ได้อย่างไร

เอกอัครราชทูต Usha Chandhee Dwarka-Canabady ผู้แทนถาวรมอริเชียสประจำองค์การการค้าโลก กล่าวว่าสิ่งที่ได้พยายามทำมาตลอดคือให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ประกอบการสตรีเพื่อให้ขยายโอกาสการทำธุรกิจ โดยยกตัวอย่างกรณีของสาธารณรัฐมอริเชียสได้จัดการฝึกอบรมออนไลน์แก่ผู้ประกอบการสตรีเพื่อให้ความรู้ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อทำธุรกิจ รวมถึงได้มีการพูดคุยที่จะจัดการฝึกอบรมนี้เพิ่มเติมให้แก่ประเทศในแถบแอฟริกาและบังกลาเทศด้วย

ประเด็นคำถามที่ ๗: การเจรจารอบโดฮาที่มีการพูดคุยเรื่องการลดการอุดหนุนสินค้าเกษตรดำเนินมาต่อเนื่อง และยังไม่มีความสามารถบรรลุการตกลงได้ WTO มีแนวทางอย่างไรกับการเจรจาประเด็นดังกล่าวในอนาคต

เอกอัครราชทูต Brajendra Navnit ผู้แทนถาวรสาธารณรัฐอินเดียประจำองค์การการค้าโลก แสดงความคิดเห็นว่าประเด็นนี้เป็นเรื่องของการสร้างสมดุล ๒ ด้าน ระหว่างภาษีศุลกากรและการอุดหนุน กล่าวคือ ประเทศกำลังพัฒนาจะพึงพามาตรการจำกัดเก็บภาษีศุลกากรในอัตราสูง ส่วนในประเทศพัฒนาแล้วจะใช้มาตรการอุดหนุนสินค้า การสร้างสมดุลให้เกิดขึ้นนั้นจะต้องลดภาษีศุลกากรและการอุดหนุนสินค้าลงให้ถึงระดับที่เหมาะสมและเอื้อต่อระบบการค้าพหุภาคี ทั้งนี้ จะต้องสอดคล้องกับระเบียบข้อบังคับของ WTO ด้วย

นาย David Bisbee รองผู้แทนถาวร และอุปทูตรักษาราชการแทนผู้แทนถาวรสหรัฐอเมริกาประจำองค์การการค้าโลก กล่าวว่าทราบดีว่าประเทศพัฒนาแล้วคือผู้อุดหนุนราคาสินค้าเกษตรรายใหญ่ที่สุด หลายประเทศให้ความสนใจกับความพยายามในการลดการอุดหนุนแต่อีกหลายประเทศไม่ให้ความสนใจ สิ่งที่จำเป็นในขณะนี้คือจะต้องสร้างความโปร่งใสและต้องให้ข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และรับทราบเกี่ยวกับโครงการ/ความริเริ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่ของ WTO รวมถึงอุปสรรคของโครงการ/ความริเริ่ม ที่ต้องร่วมกันแก้ไขปัญหาสรุปคือสิ่งที่ต้องการคือข้อมูลความจริง หลักฐาน และการอภิปรายที่โปร่งใสเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหา ไม่ใช่เป็นเพียงวาทกรรมการเมืองบนโต๊ะเจรจา

ประเด็นคำถามที่ ๘: จะเสริมสร้างความสมดุลระหว่างการค้าพหุภาคีมาก่อนผลประโยชน์แห่งชาติในระยะสั้นและระยะยาวอย่างไร

เอกอัครราชทูต David Walker ผู้แทนถาวรนิวซีแลนด์ประจำองค์การการค้าโลก เชื่อว่าทุกประเทศแม้ประเทศพัฒนาแล้วขนาดใหญ่ก็จะได้รับผลกระทบจากมาตรการอุดหนุนสินค้าทั้งในระยะสั้นและยาวเช่นเดียวกันสิ่งที่ WTO จำเป็นต้องดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา คือ การให้ข้อมูลและฉายภาพสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง การกำหนดกรอบการเจรจาให้มีทิศทางชัดเจนในการแก้ไขปัญหา รวมถึงการพูดคุยเจรจาเรื่องการอุดหนุนภายในประเทศอย่างจริงจัง

ประเด็นคำถามที่ ๙: ในมุมมองของ WTO ความสำเร็จที่สำคัญของ WTO ในมิติการพัฒนาศักยภาพทวีปแอฟริกา คืออะไร

เอกอัครราชทูต Usha Chandhee Dwarka-Canabady ผู้แทนถาวรมอริเชียสประจำองค์การการค้าโลก กล่าวว่า ความสำเร็จของแอฟริกาที่สำคัญ คือ ความสามารถในการคาดเดาความไม่แน่นอน สืบเนื่องจากเศรษฐกิจแอฟริกาขาดความหลากหลายทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากระบบการค้าพหุภาคีได้อย่างเต็มที่ เศรษฐกิจแอฟริกาพึ่งพาการส่งออกสินค้าโภคภัณฑ์เพียง ๔-๕ ชนิด ประกอบกับปัญหาอุปสรรคด้านการขนส่ง ในประเด็นนี้ WTO ได้มีบทบาทอย่างสูงในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเศรษฐกิจของแอฟริกาให้ขับเคลื่อนอย่างมีพลวัต

ในมิติของสตรี ตนมองว่าการพัฒนาศักยภาพนอกจากจะเป็นกุญแจสำคัญแล้ว การสนับสนุนทางการเงินในด้านที่สามารถสร้างความแตกต่างได้ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน เช่น การสนับสนุนเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการสตรีเพื่อพัฒนาศักยภาพในการประกอบธุรกิจของตนเองได้

เอกอัครราชทูต Tan Hung Seng ผู้แทนถาวรสิงคโปร์ประจำองค์การการค้าโลก นำเสนอว่าในลำดับแรกต้องย้อนกลับไปมองหลักการพื้นฐานของ WTO ว่ากำหนดบทบาทไว้อย่างไร WTO โดยพื้นฐานแล้วเป็นองค์การที่ทำหน้าที่กำหนดระเบียบกฎเกณฑ์และส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการค้า ในบริบทการพัฒนา ศักยภาพ WTO มีบทบาทสำคัญ เช่น การใช้ประโยชน์จากการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการสตรี ในธุรกิจ MSMEs และการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสตรีในธุรกิจ MSMEs โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแอฟริกา เช่น เคนยา และกานา สามารถเข้าถึงตลาดระหว่างประเทศด้วยต้นทุนต่ำ แต่เรื่องเหล่านี้ไม่ได้ถูกประชาสัมพันธ์ให้ประเทศสมาชิกรับทราบอย่างทั่วถึง ในส่วนของสมาชิกรัฐสภาสิ่งที่สามารถกระทำได้คือ การให้ความสนใจและสนับสนุน WTO ในการดำเนินงานและความริเริ่มต่าง ๆ ที่จะสร้างคุณประโยชน์แก่ประชาชน

เอกอัครราชทูต Li Chenggang ผู้แทนถาวรสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำองค์การการค้าโลก กล่าวว่า การพัฒนาศักยภาพเป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะตลอดระยะเวลา ๒ ทศวรรษที่ผ่านมาการพัฒนา ศักยภาพ ถือเป็นแนวทางการทำงานที่มีประสิทธิภาพของ WTO อย่างไรก็ตาม เราจำเป็นต้องพิจารณาจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของการพัฒนา ศักยภาพของ WTO ว่าคืออะไร ระหว่างการพัฒนา ศักยภาพของสมาชิกให้สามารถปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับของ WTO ได้ หรือการพัฒนา ศักยภาพของสมาชิกในการกำหนดนโยบายการค้าใหม่ ๆ ทั้งนี้ เพื่อที่ ประเทศสมาชิกจะได้ร่วมกันแสวงหาแนวทางที่ถูกต้องและมุ่งไปสู่การพัฒนา งานด้านการสร้าง ศักยภาพของ WTO ได้อย่างชัดเจน

เอกอัครราชทูต Brajendra Navnit ผู้แทนถาวรสาธารณรัฐอินเดียประจำองค์การการค้าโลก แสดง ความคิดเห็นว่า WTO เป็นองค์การทำหน้าที่กำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ทางการค้าแต่ไม่มีอำนาจในการบังคับให้ ประเทศสมาชิกปฏิบัติตามข้อบังคับได้ สิ่งนี้เป็นข้อเท็จจริงและปัญหาที่เกิดขึ้นกับ WTO ในช่วงเวลากว่า ๒๕ ปี และเป็นความท้าทายอย่างมากของ WTO

ตามวัตถุประสงค์ขององค์การ WTO ไม่ได้มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนา ศักยภาพโดยตรง แต่ WTO ได้ จัดตั้งศูนย์พาณิชย์กรรมระหว่างประเทศ (International Trade Centre: ITC) ขึ้นและให้งบประมาณสนับสนุนการ ดำเนินงานถึงร้อยละ ๕๐ โดย ITC จะมีหน้าที่หลักในการส่งเสริม ศักยภาพในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเศรษฐกิจประเทศกำลังพัฒนา เช่น ด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การเสริมพลังสตรี เป็นต้น นอกจากนี้ ได้แสดง

ความเห็นเพิ่มเติมว่าการกำหนดระเบียบข้อบังคับไม่ควรจัดทำขึ้นเพื่อหวังผลในระยะเวลาอันสั้นแต่ควรมองในระยะยาว ในช่วง ๑๐-๑๕ ปีข้างหน้า โดยจะต้องช่วยกันสร้างและพัฒนาศักยภาพของประเทศสมาชิกให้มีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของ WTO ในขณะเดียวกันต้องพร้อมเรียนรู้จากองค์กรอื่น อาทิ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) ธนาคารโลก (World Bank)

ทั้งนี้ เมื่อเสร็จสิ้นช่วงถาม-ตอบ นาย Keith Rockwell ผู้อำนวยการฝ่ายข้อมูลข่าวสารและสื่อสารองค์กร องค์การการค้าโลก ในฐานะผู้ดำเนินรายการ กล่าวสรุปเพิ่มเติมว่า ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศสมาชิก WTO พิจารณาว่าควรจะมีการขยายงานด้านการพัฒนาศักยภาพไปสู่ภาครัฐสภา ภาคประชาสังคม สื่อมวลชน เพื่อยกระดับความรู้ความเข้าใจผ่านการพูดคุยอภิปรายและเป็นสื่อกลางช่วยสื่อสารให้ประชาชนจะได้เข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การพัฒนาศักยภาพเป็นกุญแจสำคัญในการช่วยเหลือผู้ประกอบการสตรีโดยเฉพาะในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ผู้ประกอบการสตรีจำนวนมากเข้ามาในธุรกิจออนไลน์ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาศักยภาพในการทำธุรกิจนั้น จะต้องมีทรัพยากรสนับสนุนอย่างเพียงพอ

จัดทำโดย
กลุ่มงานกิจการพิเศษ
สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร